

శ్రీ నాటకము

५०१. - ५०२. ५०३.

అ గ్రంథం: దేవ.

అంగీకరించుట.

అంగీకరింపబడెను.

(1) కొత్త నియమకములలో XXV అధ్యాయములో ఏకింది దానిని 4 ఏ నియమకముగ చేర్చకలెను:—

XII విశ్వవిద్యాలయపు ఉపన్యాసములను అంగీకరింప
వలెనని రెవరెండు బెర్రామిగా దుపపాపించిరి

నట్లేంగారు ఆమరనియను ఆర్థికకాన్రూ పట్టపరీక్ష
పిచ్చుట్ట వార్తాపాఠకాన్రూ పట్టపరీక్షను కూడ
సర్వకలక వ రోర.

అర్థికపట్టకరీతి బహుగుణ అని తమకు పోషలేదనియు, అయినా సిండికేటువారు ఈ విషయమై యోచింపవచ్చుననియు కోర్కీగారు నడిపిరి.

మెక్స్ లు గారు కూడ బలపరచిరి.

రావుబహద్రుల రంగస్వామయ్యగారు కూడ బలపరచిరి.

అలెన్ గారు, కే. రామానుజాచారిగారు బలపరచిరి.

మామయ్యరావుగారు ఎదిరింపిరి.

కుడకు తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

అంగ్ల భాషావిభాగము.

XX. అంగ్ల భాషావిభాగమును తేలిక చేయువలె నని నూచించుచు ప్రైటుగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి.

సాలెంగారు అనుమతించిరి.

ఈ విషయమై బోర్డు ప్రదీప్ నారు యోచింపవలె నను సవరణను హార్డువో గారు రుద్రపాదించిరి.

సవరణను పిట్టిన్ డేగారు అనుమతించిరి.

విప్లవగారు రంగస్వామయ్యగారు తీర్మానము పెడి రించిరి.

సవరణ అంగీకరింపబడెను.

బి. ఏ. పరిష్కారభాషామండలి కొన్ని ప్రశ్నలను తీసి వేసి వాటికి మారుగా సరికొన్ని సులభమైన ప్రశ్నలను చేయవలె నని ప్రైటుగా రుద్రపాదించిరి.

కే. శ్రీనివాసయ్యగారు రుద్రపరచిరి.

అలెన్ గారు ఎదిరిరి.

ఈ విషయమును బోర్డు ఆఫ్ ప్రదీప్ సభవారు యోచిం పవలె నని సలహాగా రుద్రపరచిరి.

కుడకు సవరణ అంగీకరింపబడెను.

XXI. సభ్యుల ఎన్నికవిధానమునుకొన్ని కొన్ని మార్పుల చేయవలెనని రావుబాధంగా రుద్రపాదించిరి. ఈ విషయమును గూర్చి సిండికేటువారు యోచించుచున్నారు.

XXII. వ్యక్తికాశ్రయ సతక విబంధనలలో కొన్ని మార్పుల చేయవలెనని ప్రైటుగా రుద్రపాదించిరి.

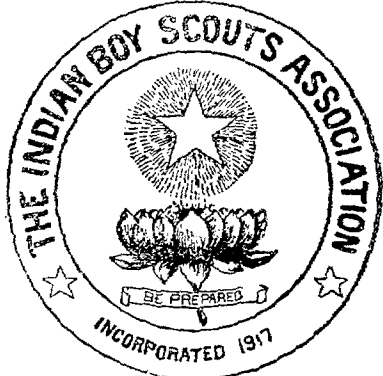
అంగీకరింపబడెను. పిచ్చుట సభ ముగిసెను.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్పోవుటకు పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కఠినసాధ్యముల దృఢగాత్రమును, ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టుచార్జీ ను మే మే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకొరెదము. (219)

వైద్యకాశ్రమినింగర్ గోవిందజీ, ఆరింగల్ వా డోవధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, చికాగో

బాలభటులు

భారతీయులు లేదే-రవేట బాలభటులనును నేల చేర్చుకొనవలెనని? లేదే-రవేట పంథులుగానే ప్రకటితమైన యొక్క గ్రంథములంటి ఈ క్షేత్ర భ్రమకముగను వాక్యముల నిట బొందుపరచుచున్నాము: "మేము భారతీయులను గూడ ఈ బాలభటు సంఘమున చేర్చుచున్నాము యోచించితిమి ఈ విషయము బా. డోవధోగ్య సాధనములను, భారతీ ప్రభుత్వ సువారిలకు గూడ తోచింపబడుచున్నది. బా. డోవధోగ్యమును యువకుల శిక్షణాపాఠమున భరతీయులను చేరినవా రెనరుడు భారతీయులు కూడ నిండు శిక్షకులు కావలెనని ఆభిలషించుకొనుచు. కాని, యీ శిక్షణను సాధించుటకు కొన్ని కష్టములు గలవు. బాలభటోద్యమభాషను లా విషయమున కాలక్రమముగ నుండి శిక్షకులకు అంగ్లములయందు గలుగుచున్నది. అంగ్లము సాతకాలమునుండి గలపబడు సూక్రములు సామాన్యముల దంకటకు వ్యాప్తము లయినవి. అంగ్లమును ప్రస్తుత స్థితికి గావించుటకు అంగ్ల విద్యావిభాగము, అట్టి శిక్షణను బొంది, బాల భటోపాధ్యాయులకు ఉన్న భారతీయులను లెచుదు. భారతీ భాష లింకను వృద్ధిపొందరి యీ విషయమున ఈ కాన్ఫరెన్సులో తీరిన చుటజూచు లభించుట కష్టము. బాలభటోపాధ్యాయులకు ఈ యుద్యమతత్వము సంపూర్ణముగ సులభమైనదిగా, దీనివలన వేటి లాభమును చేరుకొనుటకు. ఇట్టి సులభము కొరకును దుర్లభము!!

ఈ సందర్భమున ఏక మేక విషయమును విలంబించెదము. ఎ. జె. నీడిగారు భారతీ బాలభటులను సోపరభావముతో తిలకించెదమని హద్దాన మొంగిరి. కాని గతకృమము భవమున శ్రీగజర్లకు యెనుట జరిగి వ్యాధిమృత్యువలనను జేడెను వేట బాలభటుల కరకాళ మొసంగబడిరి. భారతీ బాలభటుల కరకు నావలంబించెను. అంగ్లో ఇండియన్ బాలభటుల మొకమండలి భారతీ బాలభటులు పోషించి వచ్చుచు నని కూడ తెలుసుచున్నది.

కె. సంజీవ కామత్తు.

మహాత్మా గాంధీగారి వ్రతము.

గాంధీగారి వ్రతము నవలంబించుచున్న యెల్లరు మాహిం దియే యుండిరి. తొలలు విల్లు లభిత్వరికయిగ, అకాలమున నిర్మితము లగుచున్న దని మేముచిర ౩ శతకర్మాలు జరిపి యుండిమి. కానన నిర్మాత ఆతిత్వరికయిగ తన కార్యముల నిర్వహించునెడల, తత్కార్యఫలితము లగు అనేక కష్టముల వాతడు గుర్తించబడును. ఈ విల్లులు కాననసభ యందు ప్రవేశ పెట్టుటచే అధికకాలమునకే ప్రభుత్వమువారు తమలోకముల గ్రహించి, తమ ప్రతినిధులగు వారిలో, ఈ విల్లుల చేవిత్వమును తగ్గించి, యుడంబువక చేసికొనిరి. ఈ విల్లులు మూడు సంవత్సరములు ముద్రము అయింబోనుండునట. కాని, యిదికూడ విజయవంతము కాలేదు. ప్రస్తుతము కాననసభకు చలి మిగునాడులు దీనికి గంతులు వైచిరి. కాని దేశవంతయు ఈ విషయమున మిగుల కట్టుదలతో నున్నది. ఈ విల్లులకు గల ప్రతికూలాంధోళనము దివిదాశాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. నెలెత్తు కమిటీ నివేదిక వై మాళ్య, పటేలు, కపల్లేగార్లు సంతకము ల చేయలేదు మితవాదులగు టెర్టీ, కాశ్రీ, మాధీగార్లు ఈ నివేదికముపై సంతకము చేసినను, ఈ విల్లులను కాననసభ లో పెరించెద మని తెలుపుచున్నారు. కావున, ఈ విల్లులు అంత్యదశకుండు నీనికి అవధికారసభ్యుల ప్రతినిధులుగా వారి అభ్యుగ నుండునని యూహించవచ్చును. కాని, యీ విల్లులు గావాలి సంఖ్యాకులకు అధికారసభ్యుల సహాయమున కానన సభ మోహనమును బడయగలవు. ఇంతకుపై ప్రభుత్వమువారికి వేటమార్గములేదు. ఈ విల్లులకు ప్రవేశ పెట్టుటలకు ప్రభుత్వము వారికి గర్హితరము లేదామే! సంస్కరణములకు, ఈ విల్లులకు చాల సంబంధము గలదు. భారతీ భాషను విప్లవోద్యమ నుండవలెను; లేదా యుండవలెనని. కొలదినుండి బా. డోవధోగ్యమును, విప్లవోద్యమమును దేశమునగలదని తొలలు నివేదికకు నుడువు చున్నది. సంస్కరణములు కాంతి నుండు లు బుద్ధి శింప నడిపిరి. సంస్కరణములు లభించితిరని. కాని తొలలు విల్లులు విప్లవ కాయలకు, ఇతరులకును నూడ అవకాశమును.

రాజ్యసతీధి ఉపన్యాసములు సంస్కరణముల లభ్యమగునను ఆశయ నడిపిరినని ప్రకటించుచున్నాను. ఈ సంస్కరణవిధానకృతీరణ మిదివరకే ప్రారంభమైన దనియు, ఇది కార్యాచరణములోనికి వచ్చునప్పటికి దీని ప్రభుత్వము సంపూర్ణముగ మార్పుజేయవలెనని వారు తలంచుచున్నాను. కావున వజల మిందు నిరాశ జరిగినది. రాజకీయములలో అనన రానన సరభానము వారి భవీయు. కావున సత్కారమోద్రతాలంబనముకంటె వేలు మార్గము కావలాలి. ఈ మరలగువిషయ భారతీ భాషనే మున్నాదు. ఈ యుద్యమము దక్షిణాఫ్రికాలో విజయవంతమైనది. గాంధీగారి ప్రస్తుతిస్థితి సంస్కృతీర మన చెప్పకాలము గాని యీ యుద్యమము వై బాకర్ల ను గానిండు నని నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును. రాజ్యసతీధి గాంధీగారి కరుంపిరి. ఇందలి ఫలితము జూడవలసి యున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారి స్థితి సంతోషకాయకముగ లేదు. తొలలు విల్లులు సంస్కరణములు వీరధ్య మీర జలంబుకునుగిరి అందుచునే, యీ విల్లులు ప్రవేశ పెట్టుటకు పూర్వము సంస్కరణముల అచరణమును తరిక్షించవలయును మొదలవరకేక సాదులు జెరిపి యుండిమి - "ఇందిముడె మిలి న్యాయు" పతక.

మహారాజ శ్రీ రాజమృడి ప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టు వారికి

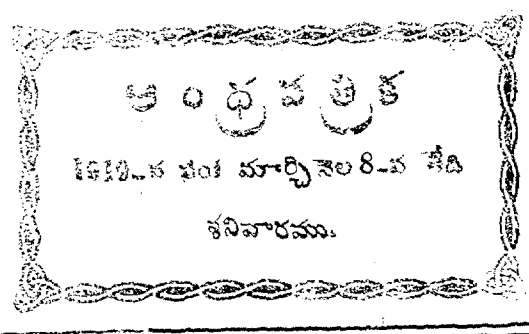
Between O S 549/1918. వాది-గోదరాజు గారికమ్మ, ముక్తికాన వహారి వేంకట్రావు అనే వేంకట్రాయుడు. ప్రతివాది-మురికి రాజమృడి. ఈ నెంబులవాది సదన ప్రతివాదియు అమెధర్ల గ్రామియిచ్చిని ప్రామిశరీయు బాకీ గడకు నెంబులకు లేసిన దావాగా ప్రతివాది యగు సదన తమిళి రాజమృడియ్య కున్న యిరుదు కేముయన్నుండకొల్లవారి పుత్రకృతకారం ప్రయరంబోది వియనగాది 15-8-1917 తేదీన సదనకోర్టుకు హాజరులయి దావాను సమాధానము వియనా వున్న ముసల చెప్పికోరెననకన్నీ తేలియడల ప్రతివాది పరోక్షముగ ర్తు మానంబునుననిన్నీ యియమాలముగా ప్రయరంబుకై మెనది. వేలువారి అనుత్యలించగారు రాజమృడి బి. ఎ. బి. ఎల్. ప్లేడరు.

Advertisement for 'ఆయుర్వేదమునకును, అంటుడురోగములకును' (For Ayurveda and Contagious Diseases) by Dr. Gopalachari. It includes a table of medicines and their prices.

కలరా, ప్లేగు, ఇతలముల కొగములకు వుండు బొంబులు, నిలువజేసినవో నీ కట్టి భయమున లేక మురతీకముగా నుండగలవు. శ్రేష్టమైనను, చాక్షనని. కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములందు 100-కి 100 చుని రక్షించువదిరి.	
కలరాకుండులు పెట్టు L-కి	రు 0-12-0
ప్లేగు " (వెద్దది)	" 1-12-0
" " (చిన్నది)	" 1-2-0
ఇతలముల కొగముల పెట్టు	" 1-8-0

మా ధన్యంతరి లేహ్యము
ఇకలముకా కొగము నుడిగిన పిదప గులును చేయటకై పుచ్చుకొనవలసింది. దెచ్చి L-కి వెల రు2-8-0
ఇంతకు ప్రభువప్రభాతిరదనిక బొంబులు లనేకములు గలవు.
వ్యాకింసుపోస్తేజియ్యలు ప్రత్యేకము. భరభాస్త్ర చేసినవారల వైచిత్యముగ క్యానిలాను పంపవచ్చును.
ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౧౫౭, ఆవారవ్వనోవిది, బి.బి. రుగరాన
(1457) జర్జనిదేశపు రంగుపాడర్లు లేవని ఎంతమాత్రము నిర్దుత్సహ పడవలదు.

బికోపా, అమెరికా, లనానదేశముల నుంచి మాకు రంగుపాడర్లు యును వేరుగా వచ్చుచున్నవి. రట్టు, నూలు, ఇమిలేవకొట్టు, తోలు, గానీరం, చారము మొదలయిన వాటికి రంగుపాడర్లు అన్నిరకముల సాదర్ల మాయెర్ల 1 రులి డబ్బులున్నా, పీసాయిలున్నా భర సరసముగా దొరకగలవు.
అలిసెర్ల 20% చానుపిపాలు మాడర్లు నున్నది. అలెన సొల్లున్నా, బొలానున్నా కట్టున చేయవచ్చును.
కావలసినవారు యీ శ్రీనిధి విరునామాతో వ్రాయుకొరెదము.
తంలివిలాసము "తామర" }
పోస్టుబాక్సు నెం. 38. }
చారి అండు రాం, }
తూర్పుగోలు, మధుర. }

సత్యగ్రహణము

భారతీయ లండనుకు సత్యగ్రహణము ముందు మహాత్మా గాంధీజీ శ్రీ వచ్చుపర్వ ప్రభువునకు జరిగిన సమావేశ ఫలమును గురించిన తెలియజేయు లాడును నిరక్షింపు చుండిరి. ఈ సందర్భము సమాజము, నిరక్షింపులమును తలచినది. సంతాపము గురించును సమాజము, మహాత్మా గాంధీ లోకమునం దెవలను సభాత్మక ధర్మమును పాలించిన జాతికి ప్రత్యక్ష ప్రమాణముగ నున్నాడు. చిరకాలాగతంబైన మాంసాశనమును రాగ ద్వేషాదులను జయించుటకై పరిత్యజించిన జాతి భారతజాతి. లోకోద్ధరణమునకై యావన దళియందు వింసార రాజ్యములను పరిత్యజించి బుద్ధదేవుని కనిపజాతి భారతజాతి. లోకోత్తరంబైన యహంసా ధర్మమును దిగంతములందును వ్యాపింపజేసిన జనదేవుడు కనిపజాతి భారతజాతి. విశ్వము నందుగల సర్వమును బ్రహ్మాధిస్థితముని లోకమునకు చాటిన జాతి భారతజాతి. "తత్త్వముని" యను పరమరహస్యమును లోకమునకు వెల్లడి చేసిన జాతి భారతజాతి. ఆత్మ సత్యత్వమును జగద్వ్యాపకమహాత్మ్యమును ప్రపంచమునందు ప్రతిపాదించిన జాతి భారతజాతి. సత్యసంధులైన బలి ధర్మరాజు భీష్మ హరిశ్చంద్రాదులు కనిపజాతి భారతజాతి. ఆచార్యజాతియందు, జైనమతమునందు, సత్యసాక్షిగర్వముల జాతియందు, ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానసంపన్నుల కులమునందు జనియించిన గాంధీ మహాత్మాజీ సత్యవిజయము నందును ధర్మ విజయమునందును సంపూర్ణ విశ్వాసమును గలిగియుండుట యందును సత్యపాలనమునకును ధర్మ జ్ఞాపకమునకును నాత్మసమర్పణమును జేయుటకు సమర్థులయందును వింతలేదు. మహ్మద ప్రభువయ్యడు నవయగ సంజాతుడైన రాజు నీతిజ్ఞుడు, రాజసగుణ వ్యాపకమునకు సమర్థుడైన పాశ్చాత్యదేశీయుడు. ప్రపంచమునందు మహా ప్రతిభను స్థాపించిన మహాపాశ్చాత్యునినకు ప్రతినిధి. నిరంకుశాధికార వర్గమునకు మకుటము. విజయోత్సహ భరితమైన శ్వేతజాతికిని ముఖ్యముగ బ్రిటిషుజాతికిని ప్రమాణపురుషుడు. భరతఖండమునందు బాహుబల స్థాపితమైన బ్రిటిషు పాశ్చాత్య ప్రతిభకు ప్రత్యక్షస్వరూపము. ఉన్నతదేశీయందున్న పాశ్చాత్య సభ్యతకును మహద్దేశీయందున్న బ్రిటిషు పాశ్చాత్యమునకును చిరకాల భుక్తమైన నిరంకుశాధికారమునకును నవయుగ లక్షణమైన భౌతికాదంబరమునకును ప్రతినిధియైన మహ్మదప్రభు ప్రభువు నిరంకుశాధికార బలమునకు మూలమైన రాజ్యబలమును సమర్థించుటయందును వికారము లేదు. రాజప్రతినిధి ఆత్మబల ముద్రత్యక్షము. పాశ్చాత్యులకు ఆత్మబల ముగ్రాహ్యము. గాంధీమహాత్మునకు ధర్మయుతమైన యాత్మబలము ప్రత్యక్షము. అనుభవైకవేద్యము. రాజ్యబలము ప్రత్యక్షమైనది. సధర్మ ప్రతిపాదనము. ఆత్మబలమునకును రాజ్యబలమునకును ధర్మము భిన్నమునపుడు విభేద ధర్మములకును సముచ్చయ మసంభ

వము. రాజప్రతినిధిని గాంధీమహాత్మునకును జరిగిన సమావేశ మిటులు వర్ణించబడినది:

"గాంధీగారు చాల పటుదలతో సాత్వికవిరోధమును బోధించుచున్నారు. అట్టి అంశోనము చేయుననినది కోరుటలో గాంధీగారు చాల తొందరపడిరి. రాజప్రతినిధిగారి అభిప్రాయము బ్రిటిషుపరిపాలనకు ఆత్మశక్తియే పునాదిగ తాము భావించుచున్నామని గాంధీగారిదివరలో చెప్పయడచినారు. రాజప్రతినిధిగారి అభిప్రాయ మిందులకు వ్యతిరేకముగ నున్నది. మరియు వారు గాంధీగారి మాటలకు సంశయించుచున్నట్లున్నది. హిందూదేశమందలి బ్రిటిషు పరిపాలనకు భుజశక్తియే మూలాధారమును నెడల హిందూదేశమంతటిని రాజభక్తి విరహితముగను, తమ్ము మొదటి రాజప్రతినిధిగారు భావించునది నని గాంధీగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి."

పై వాక్యములు దేశమునం దంతటను ననిర్వచనీయమైన భావప్రాదేశమును కింకర్తవ్యతావిమూఢత్వమును గలిగించుట సహజము. దేశభిమానులందరికి ముందేమి జరుగవలయునను ప్రశ్న సహజముగ గలుగగలదు. సత్యాగ్రహ ప్రయోగాహము గలవా రుదేశములో గాంధీ నిర్ణయించెడి కార్యక్రమమునకు నిరక్షింపుచుండుదురు. సత్యాగ్రహ ప్రతీకమునకు విముఖులు నిరంకుశాధికారాతకచ్ఛాయా సంరక్షణము నభిలషించుచుండుదురు. సంతయాత్ములను కింకర్తవ్యతావిమూఢత్వ మావహించును. నిరంకుశాధికారవర్గమును స్వీకృతపథిను స్వకృతపథంబు కులను గాపాడుకొనుటకై అధికార దురభిమాన మావహించును. ఈ విషయదశయందు మహాత్మా దేశ కల్యాణము భారతజాతి సాభాగ్యము భారతీయులధర్మకర్తవ్యపాలనముపై నాధారపడియున్నది. గాంధీ మహాత్ముని సత్యాగ్రహ ప్రతీకమును పండిత మదనమోహన మాలవ్య స్వీకరించినటులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. చెన్నపురియందు బెజంట్ల కస్తూరిరంగయ్యగారు ప్రకాశము సంజండరావు సత్యమూర్తిగారు మొదలగువారు చాలమంది సత్యాగ్రహవ్రతమును స్వీకరించినటులు గురువారమునాడు ప్రచురింపబడినది. బొంబాయి కరాచి కలకత్తా సేలము మొదలగు ప్రదేశములందు సత్యాగ్రహవ్రతమును స్వీకరించిన ప్రముఖులనే కులు గలరు. అనేకులు చేర నుచున్నట్లునుచున్నారనుటకు సూచనలు గలవు. వటేలు కవర్ని చూల వ్యగారలు రౌలటు బిల్లుల నిర్ణయోపసంఘమునకు హాజరగుట మానుకొనిరి. ఇదియును సత్యాగ్రహమే. మితవాద నాయకులు వాచా శాస్త్రీ బెన్సెగారలు సత్యాగ్రహ వ్రతమునకు ప్రతిషేధపత్రమును ప్రకటించిరి. కొందరు మితవాదనాయకులు సత్యాగ్రహవ్రతమును ప్రతిషేధించినను దేశమంత నొక్కపైట్టైన రౌలటు బిల్లులను గర్హించుచున్నవి. దేశమంతయును గర్హించినను గాంధీ మాలవ్య మొదలగు నాయకులు సత్యాగ్రహవ్రతమును స్వీకరించినను ప్రభుత్వమువారు పట్టుదలను బూనికాని ప్రతిభను కాపాడుకొనుటకు గాని బిల్లులను శాసనములను జేరువచ్చును. మానవుల సహజ స్వత్వములను గట్టిగొలుసులతో గట్టుచు రాజ్యాంగ సంస్కరణములను జేయుట వలన నేమిప్రయోజనము? "దేవా! మాకు సంస్కరణములు లేకపోయినను లేకపోవుగాక. మాకుబలమునకు నిశ్చేష్టతకు మూలమైన నిర్బంధ శాసనములను మాత్రము ప్రసాదించుము." అని భారతీయులందరును నేకగ్రీవముగ వారి యాత్మశక్తి వినియోగించి సర్వసంపన్నుడైన సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుట కార్యసిద్ధికి పాథము. సత్యాగ్రహవ్రతమునకు మహర్షి గాంధీ పూరిత యాత్మసమర్పణమే మహాశక్తి. ఈ విషయ సమయమునందు మహర్షి గాంధీ నాయకత్వము

క్రిందను భారతీయులు సత్యాగ్రహవ్రతమును స్వీకరించి గమ్యస్థానమును జేరుటకు సంసిద్ధులై యుండుచుగాక! కురుక్షేత్రమునందు వివాదదశ యందు శ్రీకృష్ణుడు విజయునకు జేసిన మహాపదేశమే వర్తమానవిషయమనను భారతీయులు సంసిద్ధులై కర్తవ్యమును నిర్వహించుచురార! !

ప్రపంచధర్మస్థితి

ప్రపంచ ధర్మస్థితి ప్రస్తుత విదమిత్యను నిర్ణయించుట చుస్తరముగ నున్నది. ధర్మస్వరూపము ధర్మభావములకు భిన్నముగ నున్నది. ప్రజాస్వాతంత్ర్యము ధర్మసంస్థాపనము జాతీయోద్ధరణము మానవ కళ్యాణము ధర్మభావములగు నుభయు ధర్మరూపములగు నున్నవి. విజయమును బొందిన రాజ్యములు జాతీయమితిని స్థాపించి ధర్మస్థితిని వ్యాపింపజేయుటకై ప్రయత్నించుచున్నవి. జాతీయమితిని స్థాపించుటకు ప్రయోజనము స్థిర శాంతి స్థాపనమునందు సంక్రమ కారణ నిర్మాణ మనియును విల్పము మహాశయము ప్రకటించెను. కాని జాతీయమితియందు జేసిన రాజ్యములకై నను లోకమునందు శాంతిస్థాపనమునందు విశ్వాసమున్నదని నమ్ముటకు ప్రబల దృష్టాంతములేదు. యుద్ధఫలములు 1. శాహుబల పరాజయము 2. ధర్మబల విజయము 3. స్థిరశాంతి స్థాపనము 4. సకలజాతుల వికాసాభ్యుదయములు. జర్మనుల పరాజయము వలనను మొదటి యుద్ధేశము నందు కొంతభాగము సఫలమైనది. జాతీయమితి జర్మనుల ఆప్టియనుల తురుష్కుల బలమును నిర్మూలము చేయుటకు బూనుకొనుట యాత్మసంరక్షణమునకు సాధనంబైనను బాహుబల విధ్వంసమునకు సాధనము గాలేదు. జర్మనుల సమ్మోహమే జాతీయమితి నావహించినను భయము గలుగుచున్నది. జాతీయమితి ప్రబలమైన బాహుబలమును గలిగి యుండును. జాతీయమితి నిర్ణయములను నిర్బంధముగ నవలంబించజేయుటకు బల మవసర ముట నిశ్చయము. ఆబలమును జాతీయమితి ధర్మసంరక్షణముగాని సకలజాతి స్వతంత్రస్థాపనమునకుగాని కల్యాణమునకుగాని వినియోగించునని నిర్ణయించుట యసంగతము. ఆసియాఖండమునందు జాతీయమితియందు సంపూర్ణ స్వతంత్ర్యక్రిగలరాజ్యము జపాను రాజ్యము. సెసిఫీకు సముద్రము నందలి జర్మను ద్వీపములకు రాజ్యోపాధ్యాయత్వమును జేయవలయుననియును చీనాడుందలి జర్మను స్థలములను స్వాధీనము చేసుకొన వలయుననియును సైబీరియానుందును చీనాడును రక్షక రాజ్యముగ నుండవలయుననియును గోరుచున్నది. జపాను రాజ్యము ఆసియా యుద్ధస్వర్ణమును జేయగోరుచున్నదని జపానీయుల సంకల్పములు విదితము చేయుచున్నవి. ఈ యధ్వర్ణము రాక్షసాధ్వర్ణముగ గాని దైవాధ్వర్ణముగ గాని పరిణమించవచ్చును. రాక్షసాధ్వర్ణముగ పరిణమించినపుడు జాతీయమితి సంక్రమమునకు దిగునా? దిగగలనా?

జపానీయుల యాపాధ్యాయత్వము క్రిందను నాసియా ఖండవాసుల స్వభావ మొరీతరములో నె జపాను స్వభావమువలె మారినను వింతయుండదు. ఆసియా పూర్వభాగమునకు జపాను రాజ్యము పాధ్యాయత్వమును వహించునటు లాసియా పశ్చిమభాగమునకును పరిధ్యభాగమునకును నాంగ్లేయులును పరాములును మహాధ్యాయత్వము వహించవలయునని జాతీయమితి నిర్ణయించుచున్నది. ఇండియా, పారసీకము, మెసపొటేమియా, అరేబియా మొదలగు దేశముల కాంగ్లేయులుపాధ్యాయ

యత్నమును వహించవలయునని నిర్ణయింపబడినది. ఈ నిర్ణయమువలన నీ దేశముల వ రాధీనస్థితి కేమాత్రమును భంగము గలుగదు. జర్మనుల నిరసనమునకు మూలమైన బాహు బల ధర్మమునే జాతీయమితి అనియూ ఖండమునందు విచ్ఛలవిడిగ నవలంబించు చున్నపుడు విచారజాలకు ధర్మబల విజయమునందును స్థిరశాంతి స్థాపనము నందును సంశయము గలుగుటయందు వింతలేదు. చారిత్రక రాజ్యము పాశ్చాత్య రాజ్యముల యుపాధ్యాయత్వము నుండి విమోచనమును గోరుచున్నది. పరాధీన స్థితియందున్న భారతీయుల మొరలాలకింపబడుట కయోగ్యములైనను స్వతంత్ర స్థితియందున్న పారశీక రాజ్యపు మొరలాలకింపబడ నయోగ్యములు గావు. జాతీయమితి యందు జేరిన రాజ్యము లు స్వప్రయోజనమును గాని అహంకారమును గాని పరిత్యజింప లేదని నమితి చేయుచున్న నిర్ధారణలు చాటుచున్నవి. సమితి యందు జేరిన రాజ్యము లేవియును ధర్మస్థితిని స్థాపించుట కవసరమైన త్యాగమున జూపుటలేదు. సమితియందు జేరిన రాజ్యములు స్వీయదేశమును సంపదలను బలమును వ్యాపారమును వ్యాపింప చేయుగల సాధనమునకై పరితపించు చున్నవి. కాని పరాధీన జాతుల యోగ జేయములకై పరితపించుట లేదు. యూరపురాజ్యములకు పరితాపము గలుగ నంతవరకును ప్రపంచ ధర్మ స్థితి గగనకునుముగ నుండును. జపానీయులు కొరియా నైబీరియా చీనా హిందూదేశములందు వ్యాపార సామ్రాజ్యమును స్థాపించుటకై చేయుచున్న ప్రయత్నములు జగద్విత్తములు. ఏలైపునకు దృష్టిని మరల్చినను నేదేశమునుండి పాశ్చాత్య రాజ్యముల కెంతదూది రాగలదు, ఖనిజము లెన్ని సంప్రాప్తము గాగలవు, ఆహారవదార్థము లెన్ని రాగలవు, రైలుమార్గముల సంతవరకు వ్యాపింప జేయవచ్చు నను భావములే వినబడుచున్నవి గాని ఆ దేశవాసుల వికాసాభ్యుదయములను జేయు టెటులను జిజ్ఞాస గోచరమగుట లేదు. “స్వయం నిర్ణయము స్వయం వికాసము స్వాతంత్ర్యాభ్యుదయములకు జేమకరమైన సవ్యమార్గముగ నుండ గలదు. ఏ దేశముగాని స్వీయవ్యక్తిత్వమును చెడ గొట్టుకొను నటులు ప్రయత్నింపజనదు.” అని ఆన్వీక్షితుగారు చెప్పిన యుపదేశమునుగాని విల్చును నుజాశయుడు చేసిన యుపదేశమునుగాని జాతీయమితి యాచరణమునకు దెచ్చుచున్నవా? ఈ ధర్మము తెల్లజాతుల విషయమై కొంత యన్వయింపబడినను నల్లజాతుల విషయమై బొత్తుగ నన్వయింప బడుటలేదు.

యూరపు రాజ్యములందు కర్మాప్తంబగుచున్న సంఘ విప్లవమును బరిశీలించినపుడు లోకమున కంతకును భీతి గలుగుచున్నది. యుద్ధోపద్రవము రణరంగములందు మాత్రమే సంభవించినది. సంఘ పరివర్తన విప్లవము గృహములందు గ్రామములందు పట్టణములందు గోచరంబగుచున్నది. లోకమునకు ధర్మోపదేశకులుగ నుండవలచిన జాతులు ప్రపథమమున స్వజాతిని స్వదేశమును సుదరించుటకై ప్రయత్నింపవలయును. తమను తరింపజేసుకొనజాలనివారితిరులను తరింపజేసు బూనుకొనుట దురహంకార సంజాతమైన ద్రుమయెయ్యున్నది. జర్మనురాజ్యము జర్మనుసంఘము యుద్ధారంభమునకు పూర్వము సంఘటిత నిర్మాణములు గల మహా సామ్రాజ్యముని ప్రఖ్యాతిగాంచినది. ఇపుడాభావములన్నియును నీటను గలిసినవి కలియుచున్నవి. అన్నిదిశలందును హత్యలు విప్లవములు చేల రేగుచున్నవి. ఆఫ్రికాయా హంగరీ రాజ్యములు విచ్ఛిన్నములైనవి. రుష్యాక్రజల దురవస్థ పర్లనాతితము.

పూర్వరాజ్యములందు మృత్యుదేవత తాండవమాడుచున్నది. అన్నములేకను లక్షలు చచ్చుచున్నారు. స్వదేశీయుల దౌర్జన్యమునకు లక్షలు బలియగుచున్నారు. యూరపు ఖండమునందు కర్మాప్తంబగుచున్న సంఘవిప్లవమువలనను సంఘ నిర్మాణమునకును నాధారములైన సంస్థాపనలలోప భూయిష్టములని విశేషమగుచున్నది. ఇట్టి విషమధర్మ పరిస్థితులందు యూరపురాజ్యములు ప్రాచ్యరాజ్యముల యుపదేశకత్వమునకు బూనుకొనుట ఆయా జాతుల సహజహంకారమునకు నిదర్శనముగ నున్నది.

పాశ్చాత్య రాజ్యముల యుపదేశ కత్వము వలనను ప్రాచ్యదేశీయులకు తరణోపాయము సాధ్యమాసంభవమా యను గూన విషయమును జాతీయమితి పాశ్చాత్యరాజ్యముల దృష్టమనున కనుకూలముగ నిర్ణయించుచున్నది. కాని ప్రాచ్యుల దృష్టమనున కనుకూలముగ నిర్ణయించుట లేదు. పాశ్చాత్యులు మార్గములను వేయుదురు. చట్టములను జేయుదురు. శాంతిని స్థాపించుదురు. జాతీయాత్మ వికాసమునకును నభ్యుదయమునకును జేసిడి భౌతిక ప్రయత్నములు ప్రాచ్య జాతీయాత్మ విలయమునకు దోడ్పడుచున్నవి గాని వికాసమునకు దోడ్పడుట లేదు. కారణము మూలధర్మమునం దేగలదు. పాశ్చాత్యులు ప్రాచ్యదేశ యాత్రలను ప్రాచ్యదేశ పాలనములను వ్యాపార లాభమునకు గాని సహజ సంపదల యుపలబ్ధిగాని చేయుచున్నారు. ప్రత్యక్షమైన లాభోద్దేశములు పరోక్షముగ నుచరించుచున్నను శాంతిస్థాపనమునకును దేశ వికాసమునకును దోడ్పడుచున్నను సంకల్పము వేరై నపుడు పరోక్షలాభములు కాకతాళీయముగ సంప్రాప్తములగును కాని సహజముగ సంప్రాప్తములు గావు. యుద్ధమునకు పూర్వముగల యీసంకల్పములిప్పుడు పాశ్చాత్య రాజ్యములందు వ్యాప్తంబగుచున్న సంఘ విప్లవమువలన భయంగా రావారమును చాల్చుచున్నవి. బలవంతులకును బలహీనులకును సంఘర్షణము సంప్రాప్తమైనపుడు బలవంతులకు విజయము బాహీనులకు పరాజయము సహజము. పాశ్చాత్య రాజ్యములకు బలము గలదు. ధనము గలదు. నిర్మాణ కౌశలము గలదు. పరియోగము గలదు ఈ సాధన సంకల్ప భరతిఖండిమునకు లేదని గతించిన మహాసంగ్రామము ప్రస్తుత దేశస్థితి విశేషము చేయుచున్నది. పోయోడల రాకపోకలు పాశ్చాత్య నిర్మాణ వదార్థములు దుర్లభమైనపుడు ప్రజల యసహాయస్థితి వ్యక్తమైనది. ప్రజల అన్నములేకను నూడిపోయిరి. విషజ్వరమునకు 60 లక్షల మంది బలియైరి. దేశమునందంతటను కఱవేర్చి ప్రజలు కష్టపరంపరలకు పాలగుచున్నారు. ప్రజాతేమమునకు మూల కారణమైన యార్థిక వ్యవస్థ భారతీయుల జేయమునకు ప్రతికూలముగనున్నది. జాతీయమితి స్థాపించ దలచిన ధర్మస్థితికి స్థిరశాంతికి మూలాధార మార్థికస్థితిని ఆబాలగోపాలమునకు దెలిసిన విషయము. ప్రస్తుతము ప్రపంచశాంతికి సుఖస్థితికి సాధనంబైన ప్రధాన ధర్మ మార్థిక ధర్మము. భుక్తికుడింపు పరాక్రమమును స్పృశలకు కలహములను ప్రవృత్తి మూలబీజము. మూలాంకురము వైతన్య రహితమైనపుడితరసాధనములు నిరుపయోగములు. భారతీయ సామ్రాజ్యమును నితర రాజ్యములను వ్యయపోషణగానకు సాధనమైన యార్థిక ధర్మమును గలిగింపుడే స్థిరశాంతిస్థాపనము సకలజాతుల కల్యాణము సాధ్యము. స్వప్రయోజన కరాయణంబైన జాతీయమితివలన స్వధర్మ ప్రతిష్ఠకుగాని, ప్రపంచధర్మ స్థాపనమునకు గాని ప్రయోజనము గలుగుట దుస్సరము.

నిన్ను కూడిన సెనెటునభ. నిన్ను కూడిన సెనెటునభ వ్యవహారములను బరిశీలించినపుడు విద్యాప్రవృత్తియందు భారతీయులకు నాంగ్లేయులకు గల భేదాభిప్రాయము వ్యక్తమగుచున్నది. ఆంగ్లేయుల విద్యాప్రయోజనముకు మఱి, భారతీయుల మాతృభాష ఆంగ్ల భాష కాదని పాటించకు, విద్యాభ్యాసమును విదేశ భాషాభిమాన చేయుటయందు గల బాధకములను యోచింపకు నాంగ్లభాష ప్రావీణ్య నిమిత్తమును నొక్క చెప్పుచుండురు. పట్టపరిక్షలకు నిష్క్రితమైన భాషకు భాషను పఠించుటగాని ఎల్.టి పరీక్షకు ఆంగ్ల భాష ప్రావీణ్యము నధికము చేయుటగాని విద్యాప్రవృత్తికిమి ప్రయోజనము లేదనకున్నది. టయిటుగా రుపపాదించిన తీర్మానమును స్పాదముగా రుపసాధు విచారణమున కనుమ్రుట నిరుపయోగ మని భూషించినను సెనెటు సభ్యు లామార్గమునే యవలంబించుట విచిత్రముగ నున్నది. టయిటుగారు వారి సంకల్పము విద్యార్థుల యాంగ్లభాషాభ్యాస భారమును తగ్గించుట యని చెప్పి యుండిరి. విషయమును ఉపసంహ విచారణకు పాటు చేయుట కాల హరణమునకు మూలము గాని విద్యార్థుల కష్టనివారణమునకు ప్రయోజనము గాదు. ఆర్థిక కార్యమునకు పట్టాల నొసగుట కేర్పాటులను జేయవలయునని దాక్టరు గిల్బర్ట్ స్టేటరు చేసిన తీర్మానమును బోర్డు, ఆలెను, హనుమంతరావు గారు ప్రతిఘటించినను ప్రాంతసభ్యుల ప్రోత్సాహమునకు తీర్మాన ముమోదింపబడుట సంభవికరము. కర్తవ్యంకాలమునందు ప్రజాతేమమున కవసరమైన కార్యములం దార్థికకార్యము ప్రధాన కార్యమగుచున్నది. ఆకార్యములను బడవిగుటకు సకలవిధముల ప్రోత్సాహము చేయుట విశ్వవిద్యాలయములకు ధర్మమై యున్నది. విశ్వవిద్యాలయములకు కిలక్షల రూప్యములు నితరగలవు. ఈ ద్రవ్యమును సేకాత్త్రవ్యాపనమునకో వినియోగించుట యుదితముగాని నితరదేశీయములకు ప్రయోజనకరము గాదు. గత సంవత్సరమునం దాదామునకు రూ 10,54,4 వ్యయముచేసి ట సంస్థి ప్రకరము కాదు. కాని ఈవ్యయాధిక్యమున కితిర సంస్థాపనలందులే ఈ సంస్థాపనయందును యుద్ధము కారణమని తెలుపబడినది. రాగల సంవత్సరమునం దెప్పటికల లాభము రావచ్చునని నిశ్చయించుట తెలుపబడింది. లోకమంతయును విద్యా ప్రవృత్తియందు నూతన మార్గములకు ద్రోష్కుచున్నపుడు విశ్వవిద్యాలయముల నూతనమార్గముల నవలంబించవలయుటకు విశ్వవిద్యాలయమునకు నిర్మాణాధికారము లేకుండుటయని ప్రావీణ్యమగుచున్నది.

సామ్రాజ్యసభ-చికిత్సాత్మక విమర్శనము.

ఆధికారసభ్యు లార్థికప్రయోజనము జేసిన విమర్శనము సామ్రాజ్యముగనున్నది. గోకలే జేరబ్రవ్వవంటి ఆర్థిక విషయములే లేని కొకరిక ఒధ్యుల సంభాషణములు వ్యక్తము చేయుచున్నవి. నురేంద్రనాథ టెన్టి గారి ప్రోత్సాహముల ప్రోత్సాహములకు నున్నవి. ఆదాయపుష్కలమున కనిష్టాంశము నిగ్గయించిండులకును రైలుమార్గములకు 170 లక్షల సవనమును నిర్ణయించిండులకును టెన్టి గారు కోరాంగ మంత్రిని ప్రోత్సహించిరి. సర్వసామాన్యముగ సభ్యులు యుద్ధాంగవ్యయమును 410 లక్షల పవరకుంబ, రైలుమార్గముల వ్యయమును ఖండించిరి. వివరమైన గానముగను రైలు వ్యయమును సంపూర్ణముగ సమర్థించిరి. రైలుబండ్లల వ్యయము హెచ్చించుటవలన రైలులకు దురవస్థ తొలగునని వారు చేసినవాదము విచిత్రము. రైలు మార్గముల కృత్రిమ యూరపియను వర్తకులకును యూపియను క్రీస్తులకును ప్రయోజన కరములకు సభ్యులు. కర్మగారు తెలిపినటులు రైలుమార్గముల వ్యయము నీటినిదుల వ్యయమునవలంబించుట శ్రేయస్కరముగాని హిందూనులకు శ్రేయస్కరము గాదు. కర్మగారు భారత జ్యోతికవ్యసభలకు దీర్ఘ కేంద్రస్థానముగ నుండవలయుగాని లండను యుండి జనదగవని జేసిన నిర్ణాంతమును బ్రీటీషులకులు ప్రహించవలసి నుండును. హిందూజ్యోతిక వ్యవస్థను వ్యజేకాభ్యుదయమునకు గాకను విదేశీవ్యాపారుల లాభముకై వినియోగించుట గొప్పపోషముగానున్నది. కర్మగారుయందు సామ్రాజ్యవాదులు రాష్ట్రావాదులు నిర్ణయించుటయందు మాత్రమే రాజ్యాంగ సంస్కరణ సూత్రముల ననుసరించి చేయుట సూక్రమని తెలిపినభావ ముండవలంబించు పడకలకు నమ్ముచున్నాము. కడర్తి పటేలుగారు విద్యావ్యాపనమునకు గాని యారోగ్య సంరక్షణమునకుగాని పారిశ్రామికాభ్యుదయమునకుగాని ఏర్పాటులను జేయకపోవుట యసంభవి ప్రకరమున తెలిపిరి. సభ్యులవిమర్శనమునందు గాని కోకాభ్యుదయ నవర్థమునందుగాని విశేషమైన పరిష్కాన మగోచరము. కారణమయార్థికపత్ర స్వభావమునందే గలదు.

విద్యుత్తుధరలు - చెన్నపురి.

తెలుగుదేశము చెన్నపురియందు రూపాయికి 4 పనుల విద్యుదును సమీక్షించి ప్రకటించినదని బట్టి బస్తా 1-కి రూ 12-4-0 వెలయును. సవైద్యక్షుల నిర్ణయించినధర రూ 11-1-6 తెలుగుదేశ బస్తా 1-కి 0-8-0 లాభమును పొంద గలదు. కంపూనము బస్తా 1-కి వెల రూ 11-0-0 కన్నకలక నున్నది. తెలుగుదేశవలె వేల బస్తాలను దిగుమతిచేయుటకు భారతీయ ప్రభుత్వం కిది కారణమని చెప్పిన రూ 1-కి 4 పనులుగాని అధికముగాని విద్యుదును కనకాశము గలగలగును. పాశ్చాత్య ప్రభుత్వములకు గల పలుకుబడి సమపాదమును మూలభూమి భారతీయ ప్రభుత్వము లేకపోవుటయే వారి మ్యా నతకు కారణము. చెన్నపురి యంత విభజనైనను విద్యుదును వీధులకు వర్ణముగానికి 1-కి 4 పళ్ళవైన నమ్ముట కేర్పాటు చేయుట అవ్యవహారికము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము మహాసభ-ఆంధ్రమహాసభ.

ఈయే దాష్ట్రమునందు ఆంధ్రపురము జిల్లా వాస్తవ్యుల యంత్రులైన కానగిరియిన విద్యుదు మండలికిము నకు కిందికి మార్చి మాసమునందు సంగీతభాగము గలిపి చివరికి, సభయందు మొదలుమాసమునందైనను సమావేశము లేయట యవసరము. కాని ఇంతవరకును విశేషమైన ప్రయత్నములు బహుమతములు తోచును ఆంధ్రపుర వాస్తవ్యుల యంత్రులైనవలె కార్యకర్తలయొక్క సత్వరముగ కానగిరియిన నాణ్యతకు బాధకొందురని నమ్ముచున్నాము. కార్యదర్శి కొండ వెంటిపువ్వు వంతులుగా రీతివయ్యె కొంతకేదకు వెంటనే వహించుట యవసరమని తోచుచున్నది.

చెన్నపురి రాష్ట్రమున.

తిరుచినాపల్లియందు జరుగనున్న రాష్ట్రమునందు అధ్యక్షతనై హిందూపత్రికా సంపాదకుడు కస్తూరి రంగయ్యంగారికి 7, యాదాబాదు స్నేహు సేతుగారికి 4 సమర్థులు వచ్చి నది. కాని కాన్డాలకరములవలన కస్తూరి రంగయ్యంగారు వదలిని నిరాకరించినందున యాదాబాదు మాస్నేహుసేతుగా లేక గ్రీష్మమున సభ్యత్వముగ నెన్నుకొనబడిరి. ముప్పిసెట్ల జాతీయ వాదనైన వారి యధ్యక్షతకిందకు సభ నివృత్తముగ జరిగ గలదని నమ్ముచున్నాము.

పనిపాటుల కొడంబడిక

ఒకభూస్వామి పనివాండ్ల కప్పకు పెట్టెను. అప్పు సామ్యమున కట్టిక బదులు రి ఏండ్లు పనిచేయవలె లాదంబడిక యందు గలదు. క్రిందికోర్కెను దీయించుచు దాస్యమునలె నున్నదని చెల్లదని నిర్ణయించబడినది. హైకోర్టుయందు వ్యాధి మూర్తి ఫిలిప్సుగారు బహుబడిక రి ఏండ్లకు మాత్రమే కాన నీతిభావ్యము కాదనియును చెల్లకయ్యవలయును తీర్మానించిరి. కృత్రిమకృత్రియమున గోరుచున్న యుగమునం దీ తీర్పు విరుద్ధముగ నున్నదని తోచకమాను.

కపిసార్వభౌమ రవీంద్రనాథుడు.

వీరు చెన్నపురి యందలి గోఖలే పురమండలమునందు సోమ నుంగళ బురవారములందు విద్యు, ఆరణ్యముల యంత జేరము, ప్రజల మతభావము అను విషయములను గురించి యుద్దేశించుచును. ఆరంభము గారు భిక్షప్రవేశమునకు తీర్కెట్ల నిచ్చుచున్నారు.

బ్రాహ్మబుద్ధులు:—మైలాపూరునందలి క్రికపాలేశ్వరాలయమున ప్రహ్లాద్విక్రమపు కృతీయదినమున అనగా మార్చి 9 తేదీ ఉదయము 6 గంటలకు చేరుక జరుగును. ఆతేడుకకు బోవువారి సౌకర్యార్థము చాకలిపేట, రాయపురమునండి మైలాపూరునకును, తార్కన్ను బ్రిడ్జికిని ఆనాటి ఉదయము బ్రాహ్మబుద్ధులు 4-30 గంటలనుండి సమకలమును.

భారతదేశ హోమురూలు సమితి:—ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యమున కేటపిదినము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు తిరుచిక్కిడి బీదవద్ద “జేకేకే” పత్రిక యొక్క సెక్యూంటీని ప్రభుత్వమువారు వశపరచుకొను విషయమును గూడ సత్యాగ్రహవ్రతనిర్వహణతో బాటు యోచించబడును.

ఆహారపదార్థముల విషయము గూర్చి యోచించుటకు కేటపి సాయంకాలము బీదవద్ద సమకలమున ప్రకటితమైన సమావేశము వైవారమువరకును ఆపివేయబడినది.

ఇండియా సామ్రాజ్య శాసనసభ.

ఆర్థిక పత్రమును గూర్చిన చర్చ

నైనికవ్యయములనుతగ్గించగోరుట

అనధికార సభ్యుల చర్చ

ఈ నెల 7-వ తేదీన ఢిల్లీ నగరమున మా. లబోదను గారి అధ్యక్షతనై సామ్రాజ్య శాసనసభా సమావేశము జరిగినది. జేకేకేకే కావము క్రిందకు 1818-వ సంవత్సరము 3-వ రియల్లేషను కిందకు నిర్బంధించబడిననా! కేసులకు విచారించుట కొకసంఘము సేర్పరచుటకు గురించి సెనైటెంబరు నెలలో జరిగిన కావన సభయందు మా. బెర్టీ గారు రిడిగిన ప్రశ్నకు సంబంధించిన వివరణ పత్రమును మా. విస్మయి గారు సమర్పించిరి. దీక్షుట ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి. ఆరం ఆర్థికపత్రమును గూర్చినచర్చ ప్రారంభమైంది.

మా. కరీంభాయి గారు

ఇకపదార్థము హిందూధర్మము సేర్పరచుట చాల సముచితము. వ్యాపారాధివృత్తికి సాధకము. హిందూభాషల వన్న వ్యాపారమునకు చాల వర్ణంతరకరమున సేతు తలంచుచున్నాను. యధాకాలమున వడికాపా రిడిగిన కేసులవారమున వహించిరి. వారి నింకను భారమును వహించి భవము నియంతరించి గోరుట వ్యాధియుగాదు. రాబడి పన్నుగర్హితమనామును హిందూముల చాల సముచితమని మా. కరీంభాయి గారు నడిపిరి.

మా. కపర్తి గారు

ఈ వార్షిక వాతావృత్య చర్చ క్రిందకు పంపగలదందు భోజనము వంటిది. ఆ చూచుట నా సహచారులు నన్ని కాలమువారు ఆదాయమును విడుదలైపో లభించినన్ని కేసులములకు బడయగోరి వచ్చియున్నారు. వారిలో కొందరికి పెద్ద పెద్దకేసులును లభించింది. ఇకపదార్థమువారు వారివలన తాము గడించిన ఘనవాతావృత్య నియంతరించ జేకాదాయమున చేర్చుకొన్న వారు రైలుయంత్రముల స్వాములు గాన నీ లాభ్యుల ఘనతయగు కేసులమును బడయగలిగిరి. రైల్వేరాములు ఆంగ్లజేషునం దాసీకలై యున్నారు. వారు హిందూభాషలములను నియంత్రించు వారు భవమునంతకు యిండియా జేకేమున గడించిరి. ఇండియా ఆదాయమునకు వారి నియంతరించిన వారు సేతు యిచ్చునాడను? వైని కు లకు 100-కి 88 వంతున యిచ్చినందులకు సేతు నేక్క న వడను. వారు పాత సలిసిరి. జయించిరి. అది ఘనకార్యము. మంగలివాండ్రకు రి లక్షలు ఏర్పడువలసింది. అది చాల హెచ్చని సేతు తలంచెదను. ఇకపదార్థము కేర్పరచబడిన మొత్తమున సగము తగ్గించి విద్యా సాలసభ్యు కాలము కొనగలరెను. ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తనమునకు విరివిగా పనిచేయుటకును, అందులకు కావలసిన భవమును గాట్టియు నిలవలసింది తీసుకొనుటకును రాష్ట్రము దొరతనములకు స్వాతంత్ర్య ముండకలెనని మా. కపర్తి గారు నడిపిరి.

మా. ముకుటు గారు

ఆదాయమున 100-కి 88 వంతున సేతులకు 170 లక్షలు రైల్వేలకు ఏర్పరుచుట ప్రజలకు చాల నాకాభంగమును కలిగించినది. ఏ ల న న వి ద్య క రి క్ర మ లు పారి కు ధ్య ము క్య క సాయ ము మున్నగు కాలములను నియంత్రించెదను. యధావ్యవహారములలో సమానమును ప్రాముఖ్యత గల కాంతివ్యవహారములకు వంకకు దొరతనమువారు తరుద్దవృత్తిని మరలించవలెను. జేకేయత్రోముల సభివృద్ధినిండు నవకాళ మిజేకేమునకు లభించియు యిదివరకే వృద్ధిచేయబడినది. ఒక వత్సరము పంటపోయిన ప్రజలు నిజమబడలేని సితి తటస్థించినది. త్రాణ ఏమియును లేదు. అట్టివో ప్రజల ఆర్థిక నైతిక స్థితుల సభివృద్ధి నొందించుటకు దొరతనమునా రెట్టి ప్రయత్నములను చేయకుండుట విచారకరము. ఇంతవరకును దొరతనము వారాదాయమును హిందూములకు మున్నరైయిండిరి గాని ప్రజలస్థితిని చక్కబరచుట కెట్టి యత్నములను గూడ చేయలేదు. ఈజేకేమున గ్రామములలో కలవు-కాటకము-జేగు-విషజ్వరము స్థిరపడిపోయినది. రైల్వేకు 100 లక్షలు మాత్రమే ఏర్పరచి కిక్కిరధవమును నీటిపారుదల, పారిశుధ్య విద్యావిషయములకు వ్యయపరచవలెను. ఇండియా జేకేమున కార్థిక స్వాతంత్ర్యముండకలెను. బంగారు నిలువ 50 కోట్లలో నుండి 15 కోట్లకు తీసి పరిక్రామిక విషయములకు వ్యయపరచవలెను. ఆహారపదార్థముల సభిక్షము ఎరుకుటి

దేయు వద్దపని మానవలెను. నాగపూరులో హైకోర్టుకు విక్రయ విద్యాలయమును ఏర్పరచవలెనని మా. ముకుటు గారు నడిపిరి.

మా. బెర్టీ గారు

ఆదాయపు పన్నును తగ్గించుటవలన సర్వజనులకును సంకృష్టి కలుగును. యధావ్యవహారము హిందూభాషలముల గడించు వారున్నార. వారికిపుట క్రొత్త పన్ను విధించబడినప్పటికి, కొద్దితరములే ఆభారముగ నున్న మధ్యతరగతులవారి కంటె సభిక్షముగ క్రమపడిన వారి వర్ణమును లేదు. ఆదాయపు పన్ను పరిమాణమును హిందూములవలన సీను వ్యవసాయకానికి చాల సమపాదములుకలగును. దీనిని ముందువరకు మార్చకుండును గాక! భవమునకు దొరతనమువారు తమాకము కొను సమయముననే వారిట్టి మార్పును చేయుటచే నీది వరకు మార్పుబడదను తైర్పరము కలగుచున్నది. కృతఘ్నులకు సైన్యలేమకు వ్యాపారుల కారణముననే బట్టుల మున్నగువారి ధరలు హిందూవిని బీదలను కాపాడుట కే సైన్యలేమకుల వదపులో నుంచుట దొరతనమువారి ముఖ్య విధి. ఇందులకు తగినపనిని దొరతనమువారు చేయవలెను. మొత్తము ఆదాయము 850 లక్షలలోను 410 లక్షలు నైనిక వ్యయమును ఏర్పరచబడినది. యధావ్యవహారము జేకేమును కాపాడ వలసియున్నది. గాననందులకు కను వ్యయమునకు జేకేభ తైర్పరమును చూడ నాడే సింపరు. కాని ఆర్థికవిషయమున ఇండియా జేకేమునకు వ్యాధి ముకలగలవలసిన నైనికవ్యయమును ఇంట్లాండు ఇండియా జేకేమును సమముగా భరించవలెను. ఈ సందర్భమున నెల్లపుమును ఇండియా దొరతనమువారు యిండియా జేకే సేతుమున కేరి వని చేసిరి. ఇకముందుమాడ నట్టికరగలదని తలచెదను. జేకేమున క్రొత్త యుద్దయములు ప్రారంభించ బడవలసియున్నవి. వానికి భవముకావలెను గాన నైనికవ్యయములను తగ్గించవలెను. బ్రిటిష్ నైనికోవ్యయముల ఆదనపు ముజరా 20 లక్ష లవలెను మును సేతు తెలియగోరవను. దీర్ఘ యుద్ధసభవారే క గ్రీ క ముగ నూదించిననూడ భారతీయనైనికులకు రి నెల ల జీతములకు విరాళముగా నిప్పుల మున్నగు సమపాదములను చేసిరే గాని వారిజీతముల మాత్రము హిందూవలెను. భారతీయ నైనికుల లచ్చుకలకు పనిచేసిరి. వారికి సమపాదములను చేయుటకు చాల నవకాళములు గలవు. టెంటోరీ యలు సేకలకు బదులుగా యిండియా సేతులకు నియమించుటయే సమంజసమగు వని. వంగలేకపు పటాలమును ఎత్తివేయుటగాని వ్యల్యమొనరించుటగాని వంగజేకేమును సహించవలెను. సేనాధిపతిగారు సామ్రాజీయములకు గాన బాగుగా నాలోచింపవలెను. ఆరాజకము నడగించుట కుత్సాహపూరుతైన యువకులకు సేనలో నవకాళమును కలిగించుట మంచియూపాయము. రైల్వేల అభివృద్ధి గాక హి క ము కాదు కాని తక్కిన విద్యా పారిశుధ్యాది కాలములకు గూడ భవ సమాను మనవరముగ నుండ ఒక్క రైల్వేలకు ఆదాయమున నాల్గవంతు నిచ్చివేయుట సముచితముగాను. గత 4 వ వత్సరముల నుండియు విద్యావికాశము కెట్టి పహాదుముకు కలగలేదు. పాఠశాల్య విషయమున దొరతనము వారి భోగము నిమగ్నముగా నున్నది. రైల్వే మొత్తము నుండి 20 లక్షలు పారిశుధ్యమునకు వ్యయపరచవలెను. ఇండియా జేకాభివృద్ధికి నిద్యకంటె ముఖ్యతయగుచున దింకొకటి లేదు గాన రైల్వే మొత్తమునుండి నురి 80 లక్షలు విద్యా విషయమున వ్యయపరచవలెను. నా పలుకూ నెవచెవి నిడవడ వని తలచెదనని మా. బెర్టీ గారు నడిపిరి.

మా. రాయ సీతానాథ రాయగారు

ఆర్థికపత్రము హాక్యములలోను ఆకాభంగములలోను కూడి యున్నది. హాక్యము లభ్యులము. ఆకాభంగము లభ్యధికము. యధావ్యవహారమును విద్యాపారిశుధ్య పరిశ్రమల కధిక మొత్తము వ్యయపరచబడునని జేకేము లభిక్షముగ నాకొను చుండిరి. విషయమునుబడసిన వత్సరమున గూడ దొరతనమువారా విషయమున నుదారభావమును చూడలేక పోయిరి. పునర్నిర్మాణ మనవరముగ నున్నది. అందుల కొకసంఘము సేర్పరచవలెను. ఇదికేపు ప్రభువు రైల్వేలకు గరిష్ఠపరిమాణము 120 లక్షలని ఆలిసాహసముతో ఏర్పరచిన మొత్తము కంటెకు గూడ హిందూ మొత్తమును దొరతనము వారొసంగిరి. పని మరల ప్రారంభించుట కిచ్చబడిన సామ్య సరియే గాని చెల్లుబడికొరగి యుగడిన మొత్తము సంకృష్టికరము గాదు. తరుచుగా రైల్వేవిద్యుదులను

రైల్వేలోనుండి పరిశీలించుచుండగా, నేనల కిందకు దామాడును 2 కొట్లపానులు కట్టబడుచుండెను. ఈవర్తమా 4 కొట్ల 10లకు లిమ్మబడెను. ఈజేతమున బీదలసంఖ్య మెండు. వర్తమానులు వర్తమనై సాధారణముగాను, నేనల కిందపానులు కట్టబడుచు మిక్కిలి భారముగతోచుటనిశ్చయము. అగవరమును కట్టబడు నెవరును కాదనరు. నీలకాంక్షయును గూడ హెచ్చుగానున్నది. మిక్కిలి కుమియును కనబడెను. ఆదాయపు పన్ను ఏర్పాటు సమాచితమని సీతా సాధరాయిగాను నుడివరి.

మా|| కాసింబజారు మహారాజగారు

మా|| మొట్టమొదట మిక్కిలియును నుడవేసింది గాని వారి ఉపజేతమును వారి ఎగరగొట్టిరి. అర్థికముల నూత్రములను కట్టబడు మొండిరి. ఇదింతటి అర్థికనూత్రము అది వేకార్థిక సిద్ధాంతము. వీ నాలో తయారుచేయబడుచున్నట్లు ముందు మొట్టమొదట పన్ను చేయలేదు. అచట వారికి ధైర్యముచాలలేదు. అందుకొక హెచ్చులాభముల పన్ను చేయబడి వలసినవిని నేనల 410 లక్షలను కట్టబడుచుటవలె గాను జేయవలెనట తీరములను హెచ్చించవలెను. వారికి కమిషను యుద్ధాగముల నివారణము. ఇతరదాతల నివారణముగా నే నాజే పించు ను గాని ఇను ప దాతల ప్రభుత్వము వారి పరిపాలనను క్రిందకు రావలెను ప్రజల ఆర్థికక్షేమ విజ్ఞానము హెచ్చించుట కేమియును చేయబడలేదు. విద్యా పోషకపు పరిశ్రమల కేమియు నివారణక పోయిరి గాని బ్రిటిషు సైనికులకు యుద్ధరే ముజగా క్రింద 20 లక్షలను చులకన గా నివారణగిరి. ధర లబధిమితముగ పెరిగి ప్రజలు చాల దురవస్థ పడుచున్నారని దొరతనమువారికి జ్ఞానము చేయుచున్నానని మా|| మహారాజగారు నుడివరి.

మా|| చందాగారు

ఆదాయపు పన్ను భాగమండి విడుదలైన నేలకొలది బీదల మొట్టమొదట వాటినినించురు. ఈ అర్థిక పత్రమున క క్రింద దంతయును ఆకాశంకరమే ప్రభుత్వమును లన్ని విధములను చాల హెచ్చిపొయింది. అర్థికముగ నది కుర్చును చేయబడు. విద్యాపాఠశాలలను విద్యాకాళుల కేటము నిస్సహాయము లైనవి. పారిశుధ్యవ్యయములకు దొరతనమువారిం చుకయును నెవరియిరారు. పరిశ్రమల కట్టి ఏర్పాటును కన్య బడెను. యుద్ధమునవిని, కెల్లివి. ఇండియాజేతము తెల్ల బోయి చూచుచున్నది. విదేశీయుల వస్తుసంపద శాక్రమించి బజారులను సరకులతో నింపుచున్నారు. పోక్రామికసంఘ నివేదికమును దొరతనమువారికను చిత్రించుచున్నారు. నేనల యనుపదారుల మొత్తములను కొంతగిరి విద్యాపాఠశాలల కివ్వబడెను. జేతమున ప్రజలు కాటకమునలన మలమలమునుండి నానమయమే స్ఫురింపబడలేదు వెక్రి యాశలతో చేయబడిన కట్టములను తగ్గించి ఆ మొత్తమును ప్రజల కివ్వవలెననునట్లు కట్టబడుచును. నైతికకట్టము ములకు మితి లేకుండ పెంచునాడెను. ధిల్లీగరనిర్మాణము నకు లొంగలేదు. దానినిపుడు నిజపదగును. కట్టములకు పరిశీలించుట కొక ప్రత్యేకసంఘము కేర్పరచవలెను అర్థిక క్షేమిని గ్రహించుటకు ఆధికారవర్గాల కనకాశము కలగ చేయవలె నని మా|| చందాగారు నుడివరి.

మా|| దివర సైదుగారు

నేను పత్రమును పూర్తిగా చదువుటకు తీ రికలేకపోయినది. ఇనుపదారుల కట్టమును కొంద రాజేపి యుటనాకు వింతగొలిపినది. ఒకకాళుసాక్ష్యమును చెరచివరక కాళులొనగుదని వాదించెడిది. ఇనుపదారుల మిక్కిలియున్న పనుకాళు. దానికట్టమును తగ్గించవలెను. విద్యయున్న గు కాళులగూడ ముఖ్యమైనవేగాని యిప్పుడు చెడిపోవుచున్న యునులేదు. ఇతరవిధముల వానికట్టమును సమకూర్చవచ్చును. మిక్కిలియును అందరను నుడివరిగాని సరియగుదారి పోగ్గి రునుచున్నట్లు. ఇనుపదారుల గత 4 ఏండ్లలోను బహుకట్టము మోడబరు ప బ డె ను. పరిశ్రమాభివృద్ధి కి ఇను ప దారుల తగ్గిన సరము. పాశ్చాత్య పత్రముల ను చదవెను. ఒక సంవత్సరపు పంట గంతను వారే కొనలేదు. సజనగ సరకు జేతమున చురుగుగా అందజేయబడక రైలు సౌకర్యములో నిజపదపోయిన కట్టపడుచు కట్టపడి సండిం పిన రైలులేగాని యితరులుగాను. నిజముగా నిపు డివ్వబడి న సామ్యములను గూడ చాలదు. జేతములో నిపుడు కయాలసాక్ష్యము అందిన కలవులన భాగము వారికి లుల మండికి పరిశ్రమలయందు జీవసాధారము దొరకె యుం దును. లేవు. అందుల కరిగి గూడ నెవ వెట్టి వీలులేను. ఇనుప సాధుల కట్టమును తగ్గించ రాదని మా|| దివర సైదు గారు నుడివరి.

మా|| వలెలు గారు.

అర్థికపత్రము కేటము ప్రచురణపాతము. ప్రస్తుత ము దానిద్వారా అధికమరణమును, విద్యాభ్యాసక అవకాశ మును ముఖ్యములను సమస్యలు ఈ వాదలకు తొల గించుట కేమియును చేయబడ లేదు. ఇవరకు నివ్వబడిన 450 లక్షల పానులను పూర్తి మేంతు వా రనుచుతిండిరా? ఆ మొత్తమును గూర్చి చాల ఆక్షేపణలు పంపబడినందున నన్ను బిలులేదు. ఇటీవల యుండియా మంత్రి గా రనుచుతిండి రిరిని వైద్య పోలీసు కాళుల ముద్దాగలకు హెచ్చు చేతనగుట నివ్వటకు ఏర్పాటుచేయబడెనా? ఆ విషయమున సంఘ సభ్యులు తమ ఆభిప్రాయములను తెలుపవచ్చునా యని మా|| వలెలు గారు నుడివరి.

మా|| వరసా హేవర్వరగారు.

ఆదాయపు పన్ను గరిష్ట పరిమాణమును హెచ్చించుట యును రైల్వేలను వృద్ధి చేయుట యును సముచితములు గాని రైల్వేలతో పాటు నిజీరపతులగూడ వృద్ధి నొందవలెను. అర్థిక పత్రము కేటము ప్రావృతధర్మ మునింపు వైని ఆయో మార్గ ప్రధానమై నున్నది. నేనల వ్యయము త్వలో వివాదానికి తీరి రావలదని రులచెదను. నానాజేత సంఘము సార్థ కము కావలెనని నేనల కట్టములను చాల కష్టపడెను. ఇండి యా వ్యాపారమును నాకాదకము కాపాడుచున్నదను సిద్ధాం తము నిరాధారము. ఇండియాజేత పుష్కలవార్తములకు పంపు చున్నది. ఇతరజేతముల వారు నిర్భర వస్తువులను పంపు చున్నారు. వానిని తెచ్చు నాకలు గూడ విదేశీయులే గాన నాకాదకము ఇండియా వ్యాపార మును కాపాడుచున్నదను సిద్ధాంతము నిజపదగును. ఈవర్స ర మద్దరవిషయకముగ చేకొనబడి తదకులాలకు సార్థిక పత్రియు సిద్ధపరచబడినది. నేనల వ్యయము భూమికిస్తు ఆదాయమును మించకుండ కేర్పరచిరి. విద్యా పారిశుధ్యముల కిర వీర్పాటులను చేసిరి. కొత్తసంస్కరణ నూచల సహసరించిన 1917-18 సంవత్సరపు ఆదాయముకంటె రాష్ట్రాధాయమున 20 లక్ష లదనుగును భూమికిస్తు కోర్టుకేటా వ్యాధిమలు ఎక్కువ (ఆదాయపు పన్ను గా) రాబడి కేటము రాష్ట్రీయ దొరతనముల కేటగును. మొత్తము 375 లక్ష లగును. అది యిప్పుడు సామ్రాజ్యవ్యయములో చేరి పోయినది. నిజముగా సామ్రాజ్యవ్యయము చేయబడలేదు. వైదిక వ్యయము మామూలుగానుండిన అనిజం యింకను చాల హెచ్చుగా నుండియుండును. నేనలను తగ్గించుటకు రైల్వేల వెట్టిబడికి రివిన్యూ ఆదాయము ఏర్పరచబడినది. అనాకు కట్టముల మొత్తము చాల హెచ్చుగానున్నది. దానిని గురించి చురల ఆలోచించుటకు గూడ వీలులేదు గాన అను బధకప్రత్యేకముల పద్ధతి నవలంబింపదగును. కష్టపూర్ణ సాక్ష్య మును కాననానిరమున ఏర్పరచినవో (వైదికీలుల పద్ధతి చాల అసర్థక మగును. 1000 లక్షల విరాళ ము నకు ప్రత్యేక పు ఏర్పాటు పన్ను లతో చేయబడినది ఏకారణమున కదలింపగూడ నట్లు నడ యట సరిగాదు. ఇకముందు ధిల్లీగరమే ప్రధానార్థిక స్థానము గా నుండవలెను. వాధ్యకలికముందు ఇండియాలో నీ నిర్వర్తిం పుబడవలెను. అసద్దతి వలన క్రొత్తగా కొంత సంఘర్షణము కలిగిన గూడ దానిని ముఖ్యముగ ననుసరింపవలెను. సాను గ్రహ ఇండియాలోనే ఆపుగించబడవలెను. దిగువకులకంటె ఎగువకుల చాల హెచ్చుగా నున్నవని లెక్కలవలన తేలు చున్నది గాన బంగారపు నిజక నిధిని లండను నగరమున నం చవలసిన అవసరములేదు. నాజేములకు కావలసిన వెండిని యిండియాజేతమునే కొనవలెను. మనకు బంగారు నాజే ములను బంగారు నిజకకు చాలదూరముచున్నది. బ్రిటిషు నాజేముల సంఘమువారి నివేదికము మన కనుసరియియును. నాకలను ప్రభుత్వ పరిపాలనను క్రిందకు తేవలెను. ప్రభుత్వ భీమా ఏర్పడవలెను. చెన్నరాష్ట్రమున విద్యయు - గోధుమల ధరలు చాల హెచ్చుగా నున్నవని మా|| కర్మ గారు నుడివరి.

మా|| సర్దారు సుందరసింగుగారు

వైదికములను లేకున్న భద్రమండను గాన మనము దాని నాజేపించగూడదు. కాల్యాణకాలము కి లక్షలిచ్చి నందుకు నేను కృతజ్ఞుడను. మా|| మొట్టమొదట పాశుధ్యాది విషయములను విస్మరించలేదని మా|| సింగు గారు నుడివరి.

(సకేవము)

కలనల సోదరుల ఉచిత ఆయుర్వేదాశ్రమము:— నెల్లూరులోనున్న యీ వైద్యశాలలో 1919, ఫిబ్రవరి మాస మాసకు రోగుల సంఖ్య 5958 యుండెను. వీరిలో 2242 మంది యీ నెలలోనే నూతనముగ వచ్చినవారు. 8122 మంది పురుషులు, 1418 మంది స్త్రీలును, 1418 శిశువులును ఈ మాసములో చికిత్సనొందిరి. ప్రతిదినమున సగుటున 218 మం రున నున్నది.

మహాత్మాగాంధీగారి ప్రతిజ్ఞ.

రాజప్రతినిధిగారి సందర్శనము.

విఫలమగుట.

హిందూత్రికా సంపాదకులకు ఆశ్రయ ప్రత్యేక విలే ఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.—

ధిల్లీ, మార్చి 6:— గంధిగారు రాజప్రతినిధిగారితో చాలసేపు మాట్లాడినను అనుమానమును ఫలితము గలగ లేవని తెలియుచున్నది.

గంధిగారి వై ఖరి యెప్పటికంటెనే యచలితముగ నున్నది. వారింతలోనే ఉపవాసము నిర్వహింపు త్రి మిచ్చటి కే తెంతురని తలంపబడు చున్నది.

ప్రతినిధుల ప్రకటన మంపుత్రము బెన్గల్, వాచా మొ దుల గాగల వారలు కల్గి, ముఖ్య మొదల నవారితో నేమి యు నాలోచింప లేదు. ఇది కొంత ంది తగ్గిజ్ఞులు జేసిన వని. అనేక మంది సభ్యులు సంతకము చేయ నిరాకరించిరి.

(నెల్లూరు విలేఖరి నంది)

ధిల్లీ, మార్చి 6:— గంధిగారు రాజప్రతినిధిగారి సందర్శించిరి. ఇద్దరూ ఆభిప్రాయ మేకరచింపబడునను సంభాషణము చాల స్నేహ భావముతో యగి ను.

గంధిగారు చాల పట్టుదలతో సాత్విక నిరోధమును జోధించు చున్నారు. అట్టి ఆందోళము చేయవలసిన దని కొరుకులలో గంధిగారు చాల తొందర పడినది రాజ ప్రతినిధిగారి ఆభిప్రాయము. బ్రిటిషుపరిపాలనకు ఆశ్రయ క్రియే ప్రవాదిగ తాముభావించుచున్నామని గంధిగారి రివిరలో చెప్పుచుండెడి వారు. రాజప్రతినిధిగారి ఆభిప్రాయములకు కట్టికేరకుగన నున్నది. వరియు వారు గంధిగారిమాటకు సంయమించుచున్నట్లు నున్నది. హిందూజేతమందలి బ్రిటిషు పరిపాలనకు భుజక క్రియే మూలాధారమగునెడల హిందూజేతమంతటిని రాజధర్మ విర సీతగను, తమ్ము మొదటి రాజధర్మగను భావించవలసినదని గంధిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

కాననసభ్యులు తమ వదవులకు రాజీనామాల నిచ్చుటయే కా ర్యాను కూల యు గ నుండ గలదని గంధిగారి ఆభిప్రాయము. మండిక మదన మోహన మోహన్ గాగల మాత్రమే గంధిగారి ప్రతిజ్ఞ సంగీకరించి సంతకము జేసిరి. త క్రింద సాతీయవాద సభ్యులేమి చేయుటకును నిశ్చయంక లేదు. చాలమంది సభ్యులు పట్టుదలతో బిల్లులకు వ్యతిరేకముగ కల్గిప్రాయ మిత్తురచట మాత్రము సక్యమును. అది చాల సంతోషావహము.

వీ నెంట్లమ్యగారు కి-వ తేదీని ఇవటికి వర్తనని తలంప బడుచున్నది.

మదరాసు అందు సదరకము రాటూ రైల్వేకంపెని, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేయి చేయబడినది)

నో టీ సు

ఇదివరకు చిత్తూరునుండి 1-గం-30 నిమిష ములకు బయలుదేరి కాటూడి 2-గం-43 నిమిష ములకు చేరుచుండిన నెం 225 రు మిక్సెడ్ బ్రాయి ను 1919-వ సంవత్సరం మార్చి నెల 15-వ తేదీ శనివారం మొదలుకొని చిత్తూరునుండి 1-గం-30 నిమిషములకు బయలుదేరి కాటూడి కి గంటలకు చేరును. (1505)

మదరాసు కార్పొరేషను

నో టీ సు.

1901-వ సంవత్సరము కి-వ మదరాసు సిటి మునిసిపల్ ఆఫ్సు 230 (సి) సెక్షను ప్రకారము రెండవ మునిసిపల్ డివిజన్ తండియా రేవులో క్రిస్టియనరెయిని ఆస్పత్రికి పోవునట్టి ఆర్. ఎస్. నెంబరు 3048 రోడ్డును రాకపోకలు జరుగకుండ శాశ్వతముగా మూసివేయుటకు కార్పొరేషను స్టాండింగు కమిటీ వా రుద్దేశించుచున్నారు.

ఇది ఒకప్పుడు పబ్లికురొడ్డుగా నుండెను గాని ఇప్పుడు పైన చెప్పబడిన ఆస్పత్రికి పోవుటకు తప్ప మరేకనిగిని ఉపయోగించుట లేదు.

ఈ ఏర్పాటునకు ఆక్షేపణ లేవనె నున్నయె డల, 1919-వ సం॥ రం ఏప్రిల్ నెల 4-వ తేదీ లోగా తెలిపినచో పైన చెప్పబడిన స్టాండింగు కమిటీవారు ఆమోదింతురు. 1506

కర్నూ డిపార్టుమెంటు } జె.సి. మొహ్మద్ ఐ.సి.ఎస్. కార్పొరేషన్ 6-3-19 } (నెన్డెంబు

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైతురు ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

దక్షిణ ఐర్ల్యాండును బ్రిటిషు సేన జనరలు వైస్రాయి కార్యములు

లండన్, ఫిబ్రవరి 27:—జనరలు సర్ వెర్నీ వైస్రాయి సేన దక్షిణ ఐర్ల్యాండును చేయుచున్న కార్యములను వైస్రాయి ప్రతిక ప్రకటించుచు వాని వివరములను జనరలు సర్ వెర్నీ వైస్రాయి, వాక్రింగ్టన్కు వైనింగ్టన్కులను కన్వెన్యించుచు, సప్లైలైన స్థితియందును అతిశ్రద్ధాగా చనిచేసినందులకు వారి కార్యములను కొనియాడవలసి యున్నదనియు వ్రాసెను. వారు దక్షిణ రాష్ట్రములను కొల్లగొట్టుచుండిన దుష్టతనమును పాట్రాలినందులకు పొరకీకడే సానుభూతియు వారిపై నుండును. వారు తమ కార్యమును కొనసాగించినను పొరకీకడే ఇతర మహాసమస్యలన్నియు ఎప్పుటికి కష్ట సాధ్యములై యున్నవి.

పాకిస్తాన్ తొలి సంధిసభవారి యెగుట తమ యాశయములను వివరింప వచ్చుచున్న పొరకీక సంఘమునుగూర్చి వైస్రాయి ప్రతిక వ్రాయుచు అతిశయశీలన ఆ సంఘమువారు మూచించుచున్న రిమిని, ఆ యాశయ ప్రస్తుతము నిలువజాలకనియు, మరల ఆ రాష్ట్రమును, మొనపాటేమియు యందలి పాకిస్తాన్ రాష్ట్రములను తమ యదీకమున నుండవలెనని పొరకీకలు కోరు కోరిక నిలుపయోగమును వ్యర్థము ననియు, కర్చెలా, సెవాపులండును అధికారులు పొరకీక ముఖ్యములను హిందూజేత ప్రభుత్వమువారి ఆయాభ్యుదయ చందాలకులను భరింపబడు చున్నదనియు వ్రాసినది. వెర్నీ యాశయము తన సరిహద్దులను బయటనున్న దేశములను కోరుటకు ముందు స్వదేశమును కాపాడుకొన గలగు నని దుజువుచేయుచు నని వైస్రాయి ప్రతిక రైలెవెను. శత్రువుల వలన గలిగిన నష్టములకు నష్టపూర్తి సాధనకలెవని కోరుట వేటొక విషయము. వెర్నీ యాయుధమును విద్రోహులవలననే యెంత నష్టము గలిగెనో మనము యందుగా కనగొన వలసియున్నది. బ్రిటిషువారు ఎల్లప్పుటికిని పొరకీక దేశమును స్వతంత్రదేశముగా నుంచుట కొఱకేలనుచున్నది నడపుచుండిరి. కాని పునర్నిర్మాణమును యజున పొరకీక ప్రభుత్వము వారికి కొంతసహాయము అన నరము కావచ్చును. ప్రకృతిని లగు గతునాగముసౌకర్యములను వృద్ధిజేయుటయే పొరకీక దేశమున విశ్వదర్శకత్వమును విషయము. కడదిన 10 ఫిబ్రవరిన వృద్ధియై సాధారణరొడ్లను చూడగా ప్రస్తుతము పొరకీక దేశమువారు విశేషవ్యయ కరములగు రైలు కేటకంపై మోటురబడ్డ మీదనే యాధార పడియుండుట మంచిదని తోచుచున్నది.

పొరకీక దేశమునందలి బ్రిటిషు సేన.

లండన్, ఫిబ్రవరి 27:—ప్రభువులసభయందు కర్మము ప్రభువుగారు ప్రాప్రభువుల ప్రభుత్వమునొప్పుచు దక్షిణ ఐర్ల్యాండును సామాన్య సేనల కార్యములనుగూర్చి ఒక ప్రకటన కచ్చెననియు ఆ కార్యము లెప్పుడో ముగిసినదనియు చెప్పిరి. అవి ఇప్పుడు ముగిసిపోయితిని ప్రకటనలు ముద్రము హిందూజేతమునందేయే కచ్చెనని ప్రాప్రభువుగా రారె. ఈ విషయము తమకు తెలియదనియు, అతనినకు కాలముకంటె ఒక్క నిమిష మెక్కువగా దక్షిణ ఐర్ల్యాండును సేనల నుంచుటకు ముప్పును కారణముకర్త సప్రభువుగారు చెప్పిరి.

ప్రభువులసభ

లండన్, ఫిబ్రవరి 27:—ప్రభువులసభయందు లెమింగ్డు ప్రభువుగారు అమిరాహుత్వవిరమణ నడుగుచు విశ్వాస ప్రాప్తి పొందు నైపునతను వివరించుటకు బ్రిటిషుదేశమునకు గలిగినవ్యయముగూర్చి కొంతకది తెలిపిరి. కర్మ ప్రభువుగారు ప్రభుత్వమునొప్పును గలిగించిన అమిరాహుత్వ ప్రతిభాపాటి మహాస్నేహితుడుగనందెననియు, విశ్వాసప్రాప్తియు, ఉత్సాహమును పాశ్చాత్యభావమును గలిగినవాడు నై యెంత దెనియు జర్మనులు అతనిని తమవైపునకు త్రవ్వకొనుటకు ఎంత ప్రయత్నించినను అతడు తిరుగక మనమొక సలివిశ్వాసముతో ప్రకటించెననియు అతడు హత్యచేయబడుట మహా దురదృష్టముననియు, యుద్ధముభయమునే అతడు హత్యచేయబడినా నున దురదృష్ట మింకను అతిశయించియుండుననియు చెప్పిరి.

టెలిగ్రాఫ్ పరిశీలన.

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధిసభలో చర్చించు గారు సాధ్యమైనంత త్వరలో వ్యాపార తంత్రీవార్తలను, ఇతర తంత్రీవార్తలను పరిశీలించు విధానమును తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు తయారులై యున్నారు. కాని ప్రస్తుతసమస్యలను ఆ నియమమునట్లే యుంచుట యన నరమనియు, తంత్రీవార్తలను రవాణాచేయుటయందగుచున్న అలభ్యత తంత్రీవార్తల పరిశీలనమున గలుగుటలేదుగాని ఇందులో సంబంధములేని యితర కారణముల వలన తంత్రీవార్త వ్యాపార సులభతయించుటవలనను గలుగుచున్నదనియు దక్షిణ ఆమెరికా ఇండియాకు నడుచు తంత్రీవార్తలను లండన్ ద్వారా పోయినను యునైటెడ్ స్టేట్సువార్తలను పోయినను పరిశీలించబడుచున్న ననియు చెప్పిరి.

ఆఫ్ఘని స్థానము.

నూతన రాజు.

లండన్, మార్చి 8:—ఆఫ్ఘని స్థానపు సింహాసనమును అనుజల్లాఖాన్ అధిష్టించుటకు గూర్చి హిందూ దేశమునందలి యీక్రింది ప్రకటనమును చేసెను. చరిషాయి అమిరు సోదరుడగు ననల్లాఖాన్ మొదట జిల్లాలాఖాన్ ప్రముఖుల సమ్మతిపై అమిరుగా ప్రకటించిరి. గతించిన అమిరు జ్యేష్ఠకుమారుడు ఇనాయతుల్లాఖాన్ తన తండ్రి సోదరుని సింహాసనముపై నుంచుటకు తనచాక్కను తొలగించుకొనెను. ననల్లాఖాన్ సింహాసనమునకు వచ్చుట కాబూలునందంగీకరింపదలెను. కాబూలునందు గతించిన అమిరు తృప్తియకు నుడుదగు అనుజల్లాఖాన్ స్వయముగా అమిరు పదవి గ్రహించి ప్రభుత్వమును సాగింప నారంభించెను. ననల్లాఖాన్ అతనికి లొంగిపోయెను.

జబ్బుల్పూరునందు వి. ఎ. ఆర్. ఓ. పటాలము నందు లెఫ్టనెంటుగా నున్న మెక్లారెక్ అనునతడు తన క్రిందివారిని ఆశ్రయముగా పీడించినందులకు జబ్బుల్పూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అతనికి 6 మాసముల కఠినశిక్ష విధించెను. మెక్లారెక్ ఇద్దరు నౌకరులను చంపుకొనెను. ఆ నాటి సాయంత్రమే అతనిభార్య నుంచుచుండి 120 రూ॥ల నోట్లు మాయమయ్యెనట. నౌకరులపై అతనిమామ గలిగి ఈ విషయము పోలీసువారి కరిగింపబడి నౌకరులు కా కా లో చేర్చబడిరి. అంతట మెక్లారెక్ తానాడుపోయి తన నౌకరులను తన యొద్దకు పంపివేయుచు నని కోరెను. పోలీసువారు నౌకరులను యజమానుని యొద్దకు బంపగా మెక్లారెక్ నోట్లను గూర్చి వారి నడిగి వారు తమకు తెలియదని చెప్పగా వారి చేతులను కట్టి వేసి వారిని ఒక బుడికి కట్టి, ఒక దుంపటిని రెండు ఇరుపట్టులను తీసికొని వారి చేతులను కాళ్లను బిగించి దుంపటి పెరిగించి రెండు కట్టలను ఎట్టగొకాల్చి నౌకరుల అరికాళ్లమీదను చివులయొద్దను చాలెలువేసెను. తరువాత నౌకరులు పడివేయబడిరట. అలహాబాదులో మెక్లారెక్ అప్పీలు చేయగా జడ్జి గారు కేసునందు శిక్ష తగ్గించబడుటను చెప్పి అప్పీలును ప్రోవి చేసిరి.

మెంటుపాడు పురంబున స్థాపించబడిన బోర్డువారికా పాఠశాలయొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవము 8-8-1919 నందు సామ్యపురం నిర్యాధివిజయలో ఆఫీసుగా రగు సుకర్ణ శ్రీనివాసరావు పంతులవారి యాధిపత్యముక్రింద జరపబడింది. ఈ పాఠశాలకు శ్రీనివాసాధిపానియగు అన్నం సూరయ్యగారిచే నెల 1-8 10 రూ॥లొక నాక సంగీతో పాఠ్యాదులు నిర్వహింపబడుట కయపాధ్యాయుని నెల 1-కి రు 8-0-0 లొక వేతనము లిచ్చి నిదనకే వాషింపబడుట చే దివ్యాధి కలక్టరువారు చాలా సంతోషించి కొంతకాలము వరకే యపాధ్యాయుల నీరీతిగా అన్నం సూరయ్యగారు పోషించునట్లుగా నారెవరక కలిగింది. ఈ పాఠశాలకు గల ప్రధాన కొరత పాఠశాలా భవనము చాల కంటింటు. ఈ కొరత శ్రీనివాసాధిపానియొక్క ప్రభుత్వమును మెంటుపాడు హిందూ మిడిల్ స్కూలు ప్రెసిడెంటుగారును కాళ్లముదు నూరుపాడు అగ్రగణ్యం ప్రాప్రములగు గారును నకు తిరుగుల వెంకట స్వమీహా ధార్యులు అయ్యవార్లంగారు కొలది కాలములో సెక నూతన భవనము నిర్మించి యుండుటకు నకు వరకు తామి మధ్య క్రయమునకు గొప్ప సొగ్గు పొందమొన వెంటటి భవనము కొలది మరమ్మత్తులు గావించి త్వరలో విరాళముగా బాలికా పాఠశాలకై యుండుచున్న విషయ సభలో వార్తాన మొనర్చిరి.

పంజాబు శాసనసభ.

నిన్నటి యుదయము పంజాబు శాసనసభ సమావేశము కాగా రావుబహద్రుడు రాజచరణవాసుగారు దొరతనమునా రెన్ని గోరుమలనుకొనిరి ప్రశ్నింపగా టెన్సెంటుగారు ప్రభుత్వర మిచ్చుచు నిట్లనిరి. ఇప్పటికి కొనిన గోరుమలను ను 16,000 టన్నులుండును. అందు 14,800 టన్నులు సైనికోసముగా ర్థము 1,800 టన్నులు చాకడకాణములకు గవర్నమెంటుకాఖిలందలి గుమాస్తాలజీతములనుగూర్చి యాసభ్యుడడిగిన ప్రశ్నకు ప్రెంటిగారిట్లు చెప్పిరి: జీతములను మార్పుటకు ఇండియాకుండ్రి సెలవయ్యెను. పంజాబుజిలా కార్యాలయములందు గుమాస్తాల జీతములను హెచ్చించుటకు సాలానకు రూ. 1,60,000 లు వృద్ధి అనుమతింపబడినది. గుమాస్తాల ప్రస్తుత మాందోళనజేయుటకు ప్రస్తుతపు వివరిత పరిస్థితులే కారణము. ఇందులకు తగిన ఉపకారాలని జేయవలయు నను ఉద్దేశముతో దొరతనమువారు యుద్ధవిరాళమును గ్రయిను అలసెన్సు నిచ్చెనకు. అయినను గుమాస్తాలందటి పూర్వంభ జీతములను హెచ్చింపవలయు నని గవర్నమెంటు వారు ద్వేషింపలేదు. ప్రతికేసును వారి ప్రత్యేక స్థితిగతులను బట్టి విచారింపవలయును. కొన్ని కార్యాలయములకు దప్పడే స్థితిగతులు విచారింపబడుచున్నవి. మరికొన్నిటిలో వారంభింపబడవచ్చును.

పిమ్మట లభ్యుడైనగా రాధికపత్రపు చిత్తు ఏ గ్నాటు నర్పించిరి. ఆరంభములో నున్న బేల్సు రూ. 2,38,85,000 లో ఈ సంవత్సర డివిడ్లు విధింపబడి వచ్చినరాబడి రూ॥ 5,88,50,000 లు రెండునగలసి మొత్తము రూ. 8,11,85,000. మొత్తము ఖర్చు రూ. 6,02,28,000. ఇంక మిగత ఉండు శే వ ము రూ॥ 2,09,57,000. రాబడుల ఎక్జెంట్లకువలన వచ్చినవస్తువు గుమాన రూ 2,000. రాబడి ఎనెను మెంటువలన వస్తుము రూ 4,80,000. కాని 1919-20 సంవత్సరములో దొరతనము పొర వస్తుములను భర్తీ చేసికొనుటకు తగిన యే గ్నాటులను జేయుచు, వివిధకాఖిలం దుండిన ఉద్యోగియులు సమ్మాయిషి కులముల నర్పించి, సభ 18-వ తేదీ నిలువబడినది.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్ సం॥ 1874 స్థాపితము. హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి.

నిలవసాము 70,00,000 రూపాయలు ఇంతవర కిచ్చి వేసినది 5 కోట్ల రూపాయలు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడిన, ఎంపావమెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసి వారునకు వృద్ధాప్యదతయందు నమ్మక మగు ఆరాజీయము సమకూర్చుయే. గాక పాలిసిదారునికి అగల మరణ మగునేని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. ఫీముల ఆరాజీయముల లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాలా సౌకర్యమును మార్గము (672)

Applications are invited from respectable gentlemen in Telugu Districts to act as Representatives for the Company. Good opportunity for employees in Mercantile offices to augment their income by devoting their spare time to our work. Apply to:— F. E. Vaid, Branch Secretary, Oriental Assurance Buildings, Post Box No. 8, Madras.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

ప్రతియోగవిద్యార్థిసభ
ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ సంతకము నెల్లూరునందు జరుగగల ప్రతియోగ విద్యార్థి మహాసభకు కార్యదర్శుల నెన్నుకొనుట, అధ్యక్షుని నెన్నుకొనుట మున్నగు విషయములను గురించి చూచుటయిట్లు, యీ నెల 11 దినముల నుండి 5 గంటలకు పవ్యయపు కళాశాలలో సమావేశము జరుపబడును గనుక ప్రస్తుతము ముద్రాసుండును ఆహ్వాన సంఘసభ్యులెల్లరును విచ్చేయ (బాధ్యులు).

యన్. సుబ్బరాయుడు బి. యే.

కె. నారాయణయ్య,

మదరాసు 7-8-19.

కార్యదర్శులు.

II

జాతీయకళాశాల, మచిలీపట్నం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ప్రతికలకు పురాణం నూరికాస్త్రీ గారు పంపిన బాబులో, తక్కిన యాభాగ్యులు రాజీనామాలు కాక పోయినను అధ్యక్షుడు ఒక్కరి రాజీనామాకయినను కారణము దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి యెడల కే. మానుమంతరావు గారు చేసిన అన్యాయప్రవర్తనయే యుని ప్రత్యేకముగ నూచింపబడెను. ప్రత్యేకముగ ఈ త్రైప్రత్యుత్తరములను పంపించుట వల్లకు; దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి, కే. మానుమంతరావుగారిని స్వయముగా ప్రశ్నించుటవల్లకు; 16-2-1919 ని జరిగినసభలో పరిపాలకసంఘమునాన చేసిన తీర్మానములపట్టి 2-ర తేదీని ప్రాసిన బాబులో నేను వైవాదమును ఖండించితిని. వారి తీర్మానము ఏ సాక్ష్యమువై వాధారపడియుండెనో అట్టివానిలో కొంతభాగము నైనను ప్రచురించినయెడల బాగుండునని తోచుచున్నది.

“అన్యాయ ప్రవర్తన” అనునది స్పష్టమయిన నేరాకోపణముకాదు; ‘అసత్యనూచనలను నైతిక అసంగత్యమును’ లేక ‘పరస్పరసంబంధముల స్థితి’ ఇది నూచించుచున్నది.

ఈ నేరాకోపణము యీ రెండింటిని నూచించుచున్న నను భావముతో నీక్రింది ప్రత్యుత్తర మొసగుచున్నాను:—

తమకు ఉద్యోగముచ్చ సమయమును తమతో మానుమంతరావుగారు కొన్ని నూచనలను చేసినని నేరాకోపణము చేయుచు 8-2-19 ని గోపాలకృష్ణయ్యగారు పరిపాలకసంఘమున కొక దరఖాస్తుపంపిరి. ఆ నూచనలు ఇవి:—

- 1. నెలకు రూ. 100 లు జీతము; ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయ పదవి.
- 2. వారి యధీనమందుండల ఒక గృహమును ఏర్పరచుట.

మానుమంతరావుగారి ఖరారులపట్టి తమకు రూ. 100 జీతమువై ప్రధానోపాధ్యాయ పదవికి వాళ్ళు గలదని గోపాలకృష్ణయ్యగారు నూచించు విషయమై; ఈక్రిందిభాగములను చూచినవో అట్టికోరికలు గలవలయునని ఎట్టి పరిస్థితులలో నమ్ముచుండెనో తెలియగలదు.

జేశ సేవజేయుటకు తాము సంసిద్ధులుగా నున్నామని తెలియజేయుచు గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రాసిన ఉత్తరమునకు 12 ఏప్రిల్ 1918 మానుమంతరావుగారిట్లు జవాబు ప్రాసించిరి:— “మాలోకందరము ఒక ప్రతిష్ఠాపనమును స్థాపించుటకు యోచించుచున్నామని మీతో నేను మాట్లాడినసంగతి మీకు జ్ఞాపకముండవచ్చును. దానియొక్క ప్రారంభవివరణప్రకారము ఇందులో బంధువులున్నాను. ఇంతిక్కును వివరమునది తయారగుచున్నది. మాయాదేశ్ మింకను సరియయిన రూపమును చాల్చెడు. మీరు పూనుకొని దానిని సర్వసమగ్రమగు ప్రతిష్ఠాపనముగ వృద్ధిజేయుటకు నిచ్చుకొనురా? జేశ సేవజేయువాడు కావలెనని మీరు ఒప్పుకొనినయెడల తక్కిన విషయమంతయు సుభాగ్యవయు మీ హృదయమును యోచననుగ్రహించగలదు... కాని దానినిజరప్రదముగ కొనసాగించు బాధ్యత మీదయ్యుండును. ఆ ప్రతిష్ఠాపనమునకు మీరు ప్రధానోపాధ్యాయులు లేక ‘అధ్యక్షులు’ అని మే మిప్పుటినుండియు నిశ్చయించుకొనుము... పనిచేయుచున్న ప్రతిష్ఠాపనముయొక్క ప్రధానోపాధ్యాయుండునునపుడు మీరు రూ. 100 లు తీసుకొనవచ్చును. సంసారసాగరమును తేలగలుగునట్లు చేయుటకు ఇదియే కనిష్ఠ పరిమాణమునాకు తెలియును.”

వైవాదముగాని తాదేబిల్లిగాని సమావేశము స్థాపించుటకు సంబంధించిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కళాశాల యందును ప్రత్యేక కళాభిప్రాయ పనము ను గూర్చి యే నైభాగములో నూచించబడెను. (కొత్త ప్రతిష్ఠాపనమును స్థాపించుటకు గోపాలకృష్ణయ్యగారిచ్చగించినట్లు స్పష్టము కాక పోవుట వల్ల వారు మచిలీపట్నం ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాలలో కొత్తగ చేర్చబోవు భాగములోకి ప్రాధేయము రావచ్చునని అంగీకరింపబడెను. ఈ ప్రతిష్ఠాపనముయొక్క ప్రధానోపాధ్యాయ పదవి యంతవరకును కాలీకాలేను. మానుమంతరావుగారి స్థానే గోపాలకృష్ణయ్యగారిని చేయుటవల్ల ప్రతిష్ఠాపనముయొక్క జేమమును లాభము కలుగగలదని పరిపాలక సంఘమువారు నమ్ముచుండున్నారు.

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాలలో యద్యోగములో నున్నప్పుడు గోపాలకృష్ణయ్య గారి కొనసగట చేతనమునుగురించి 27 ఏప్రిల్ 1918 ని ప్రాచుర్యమున బాబులో మానుమంతరావుగారిట్లు ప్రాసించిరి:— “ప్రస్తుతపు పరిమాణము ప్రకారము (నెలకు రూ. 60) ఒకరి నేర్పరచుటకు వాళ్ళొక విధమున అధికారమున్నది. అంతకన్న నెక్కువయ్యుటకు వాళ్ళొకరము లేరు. మరొకవిధముగ జేయవలసినయెడల నీ విషయమును పరిపాలకసంఘమువారు యోచించవలసి యుండును. నియమింపబడిన పరిమాణమును చాటుటకు వారంగీకరించెదరని వాడు నమ్ముచున్నాను. ప్రతిష్ఠాపనమునా లొసగగలిగిన జేశ సేవవై అధ్యక్షుడు 20 సంవత్సరములు పనిజేయుటకు ఖరారు జేయవలసి యున్న యావత్తీరసభ్యుల విధానమును బట్టి, మీతో స్పష్టమయిన తీర్మానము జేసికొనినయెడల, మనకు అవకాశం అంతోననము జరుగును” ఇందుకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు గోపాలకృష్ణయ్యగారు తమ కుటుంబసభ్యులు అందనాకు ప్రాసించి అవ్యయము లను ప్రతిష్ఠాపనమునా లొసగలేనని కోరిరి. జేశమును విధానములపట్టి ఇట్టి కోరిక నంగీకరించుట దుర్లభము. కాబట్టి, మానుమంతరావుగారు 9 మే 1918 తమకు ప్రాసిన ఆఖరు ఉత్తరములో యీ క్రింది విధమున రాజీనామాను పంపిరి:—

“దీరాలోచన జేసిన ఏయుట ఒక విధమున తీర్మానమునకు నేను వచ్చివాను. అది మీకు తృప్తికరముగ నుండునని నేను తలచుచున్నాను. యావత్తీరసభ్యుని గర్వతీతమును నెలకు రూ. 60 లు మీకు కళాశాల యొసగును. వారందఱును ఒకనిచేత ఒక్కొక్కటి రూ. 100 లు వాళ్ళు 2 భాగములలో పాతేనా రూ. 200 లు ప్రత్యేకముగ మీకు ‘జేసినగదను’ (భక్త్యును చేయుచున్నట్లు బహిరంగము కాకుండనుండుట కిట్లు ప్రాచుర్యముగాని కళాశాల యొసగును మానుమంతరావుగారివద్ద ఎత్తునును నిజముగా నుండుటవలెను. భా॥ పు) 28 మే నెలలో గోపాలకృష్ణయ్యగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమును ప్రాసించిరి. “అంగీకరించుటకు నిశ్చయించుకొన్నామని తెలియజేయుటకు వాడు సంజోషణగా నున్నది.”

ఈ ప్రతిష్ఠాపనములో చేసినప్పటినుండియు గోపాలకృష్ణయ్యగారు కళాశాలయందీ నెలకు రూ. 60 లు మానుమంతరావుగారి చేతనము (రూ.50) నుండి నెలకు రూ. 20 లు అందుకొనుచునే యుండిరి దీని నిచ్చుట ఆందరివద్దనుండియు కష్టముగ నుంచుబడెను. (సామాన్య ఒకమానము క్రిందటి వరకు ఈసంగతి వాడుకూడ తెలియనే తెలియదు. భా॥ పు) 8-2-19 ని గోపాలకృష్ణయ్యగారు పంపిన విజ్ఞప్తివల్ల సంగతులన్నియు ప్రచురింపబడవలసివచ్చువరకును, మానుమంతరావుగారి నెలపు ప్రకారము, మానుమంతరావుగారి జీతమునుండి ఆ మొత్తమును ప్రతినెల కోశోద్యోగి గోపాలకృష్ణయ్యగారి కిచ్చుచునే యుండెను. నెలకు రూ. 20 లు ఇచ్చుటకు గోపాలకృష్ణయ్యగారికి మానుమంతరావుగారు చేసిన ఖరారు కేవలము స్వతాంత్యతో సంబంధించియున్నను, మానుమంతరావుగారు పరిపాలకసంఘమువారి యద్యోగము కాబట్టి ఆభాగ్యత పరిపాలకసంఘమువారివై యున్నదని 16-2-19 ని జరిగిన సభలో పరిపాలక సంఘమువారు తీర్మానించి; మానుమంతరావుగారి వద్దనుండి ప్రత్యేక జేతనమును బడయు నిధిని తొలగించుటకు 1-5 ఏప్రిల్ తేదీనుండియు గోపాలకృష్ణయ్యగారి చేతనము రూ. 80 లకు వృద్ధి జేసిరి:

గోపాలకృష్ణయ్యగారు యధీన సంపదండుండగల గృహమును ఏర్పరచుట విషయము: ఉద్యోగము విషయమై మాటలు జరుగుచున్నప్పుడే కలెక్టరు ఒక గృహమును ఉచితముగ నొసగుటకుగాని లేక అప్పటికితను అందనాప్రకారము రూ. 2,000 లు గృహనిర్మాణముకొర నొసగుటకుగాని ఖరారు

జేయబడెననియు; ఏయుట ఒక గృహమును కొనుక్కొనుటకు అప్పుమాత్రమే తమ కివ్వబడునని తాము గ్రహించితిమనియు; అట్టి అప్పును వారు ఒకప్పుడంగీకరించి యుండినను కుడకు గృహదానమును కోరుటకే వారు నిశ్చయించుకొని రనియు గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఉత్తరములో వ్యాసించిరి.

గోపాలకృష్ణయ్యగారు అప్పును మాత్రమే కోరినట్లు తాము భావించుచుండిరి మానుమంతరావుగారు పరిపాలకసంఘమువారికి నిజమందు అందుకు రుజువుగా గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రాసించిన యీ క్రింది దానిని ప్రచురించిరి.

(2) వాడు నెలకు రూ. 100 లు జీతము కావలెను.

(1) వా స్వంతమే యని నేను చెప్పుకొనగలిగిన ఒక గృహమును వాకొర కేర్పరచవలెను. ఇది వాడు విస్తారము అక్కరకలదు... నేను అందుకు రూ. 1000 ఇవ్వగలను. మీరు కూడ అంత మొత్తమునే ఇచ్చినయెడల కళాశాలవచ్చునే వాళ్ళొక అత్రమును తయారుకాగలము. మీరెంతయిచ్చినను నేను రూ. 1000 ఇచ్చెదను. ఒకటి రెండు ఎకరముల భూమిలో కలసియుండి, వా స్వంతమేయని నేను చెప్పుకొనగలిగిన ఒక గృహమును నేను కోరుచున్నాను. “వాయొక్క అప్పులను నేనే తీర్చుకొనును. వాయొక్క సంపాదననుండి మీరు వాకిచ్చిన అప్పును తీర్చిచేసి మిగిలిన దాని నే నుండుకొనును.”

గృహదానమును వారు వా ఛించియుండినను, వారును, మానుమంతరావుగారును, జీ. పరమానందగారును చేసికొనిన సంభాషణలపట్టి మానుమంతరావుగారు ఇంతకాలము నుండియు అప్పుచున్నట్లు మోచించుచున్నట్లు తాము గ్రహించితిమనియు; అప్పటినుండియు తాము మానుమంతరావుగారిలో అప్పుచున్నట్లు మోచించుచున్నట్లు నునియు; తాము ఖరారు చేసిన రూ. 1000 లకు తాము ఇచ్చుటగాని మానుమంతరావుగారిని రూ. 1000 లు యిచ్చుట అనుగుటగాని జరగలేదని 16-2-19 ని జరిగిన పరిపాలకసంఘ సభవారికి పంపుకొన్న విన్నపములో గోపాలకృష్ణయ్యగారి పేరు.

గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రాసిన ఉత్తరములోని భాగములను, పరిపాలక సంఘము వారి వద్ద వా కొప్పుకొనిన ఒప్పులపట్లకు మానుమంతరావుగారివై చేయబడిన నిందారోపణను ఖండింపవచ్చును. ఇట్టినిందారోపణ చేయుటకు కొన్ని విచిత్రముయిన కారణములు కొత్తగ బహిరంగముగుచున్నవి. జరుగుచున్నవో వాటిని ప్రచురించెదము.

మానుమంతరావుగారివై చేయబడిన నిందారోపణ సంవత్సరములో, పరిపాలక సంఘమువారికి గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రాసినలేఖలో నీ భాగములుజూచిన, నంతయు స్పష్టమగును. —“ఈసందర్భములో, ప్రధానోపాధ్యాయులకు మానుమంతరావుగారి ఘనమెట్టియు ఉత్సాహజనకమైనట్టియు వ్యక్తియెడల వాడుగలచినయమును తెలియజరచినయెడల వాయెడల నేనే అన్యాయప్రవర్తన జేసికొనినవాడే నగుదును. ఉత్సాహపూరితమయిన వారి ప్రోత్సాహము వల్ల నే నేను ఈ స్వతంత్ర స్వర్ణములో నికి వచ్చివాను. వారు నావిషయమై చేసినది అసంతృప్తికరముగ నున్నదని నేను వక్కాణించి యుండినను, నవీంజ్ఞాసంపన్నులలో మిగుల అకడమున అక్షిణకలూతుము, సౌజన్య, ఉద్యమముపట్ల అభిమానము వీరవద్ద కలవని ఒప్పుకొనినయెడల నేను మిక్కిలి ప్రాసించెను. వీరు నావిషయమై చేసినది అసంతృప్తికరముగ నుండుటకు కారణము వీరియొక్క అధికానురాగమే” మొదట అట్టి నిందారోపణచేసి ఏయుట ఇట్టి సంస్తుతిచేయు వ్యక్తియొక్క హృదయ మెట్టిదో కనిపెట్టుట కష్టసాధ్యము. ఈ సంస్తుతులలని లాభ మెట్టిదయినను, ఇందు వల్ల వారలకు పరస్పర కలతలు లేనరెల్లెరుగును.

గోపాలకృష్ణయ్యగారిలో పాటు తమ పదవికి రాజీనామానిచ్చినట్టి పరమానందగారు 28-2-19 ని మానుమంతరావుగారికి ప్రాసినలేఖలోని యీ క్రిందిభాగమును కూడ చాడదగినది:— “స్వయముగ మీరు వాయెడల నెత్తునుదరు తోను వ్యాయముగల కర్తవ్యమునుండిన నేను వక్కాణించుచున్నాను.”

చుట్టును సమర్థించుకొనుటకు ఇంతగా ప్రాచుర్యమున వచ్చిండుకు నేను విచారించుచున్నాను. తమ స్వబుద్ధికల్గితి లేకముగ నైతికద్వి తమని తామే సమర్థించుకొనలసి వచ్చుట యనునది కొందరు జేశసేవలు చేయవలసిన స్వాభావికతలలో నొకభాగము నేను తలచుచున్నాను.

భా॥ పట్టాభిసేతారామయ్య.

మచిలీపట్నం. 5-3-19. ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాల కార్యదర్శి.

The Indian Legislative Council.

Budget Discussion.

DELHI, March 7.

The Imperial Legislative Council resumed its sitting to day, Sir George Lowndes presiding. The Hon. Sir William Vincent laid on the table a detailed statement regarding the appointment of Advisory Committees to examine the cases of persons who have been interned under the Defence of India Act and Regulation 3 of 1918, prepared with reference to a question put by the Hon. Mr. Banerjee at the meeting of the Council in September last. After interpellations the first stage of general discussion on the Financial Statement was opened. Sir Fazlul Chaudhary congratulated the Finance Minister and laid stress on the increased grant on railways which would facilitate the development of trade. He believed that the levy of Excess Profits Tax would seriously handicap trade. The commercial community had already borne a severe burden during the war and it was not fair that they would be asked to pay more. He welcomed the proposal about increasing the minimum income tax.

Mr. Kheparde.

Mr. Kheparde, who followed Sir Fazlul Chaudhary, said that actual budget deficit was like the annual Christmas dinner, when all departments were present, some invited some uninvited, some bringing a slice from the revenue. Some got more than the others. For instance, the railway people, being masters of locomotion, got the largest slice of the pudding, though they paid nothing out of the large amount of money made here on account of large traffic. Railway kargarran in England did not pay the excess profits tax. The money was earned in India and he did not know why they should not pay a share to the Indian Exchequer. He did not grudge the soldiers getting 33 pence, because they had fought the war and were not, and after all that was a great thing. There was one item in, however, of eight lakhs provided for barbers (?) and he thought that to be very excessive. He was of opinion that the railway grant should be cut by half and distributed between education and education. He said a free hand should be given to Provincial Governments for the extension of education and they should be free to draw on the provincial banks.

Mr. Shukul.

Mr. E. D. Shukul said a lighting had been made in the direction of what the Finance Member had said "strict economy" but the country had been disappointed, in that nearly 33 per cent. of the total revenue would be consumed by the military Department and a heavy capital outlay amounting to £17.7 millions had been budgeted for railways, while the beneficent department such as the education, sanitation, agriculture and industries, had been allowed to starve. It was in the future of things that the Government should direct their attention from the problems of the war to no less complicated and urgent problem of peace and reconstruction. India had already missed a great opportunity for the development of indigenous industries. Proceeding the speaker said the failure of a single monsoon was sufficient to create acute distress and the people had hardly any staying power to force it, and it was a pity to find that no effort had been made by the Government to improve the moral and material condition of the people. Further the policy of the Government had been to care more for its revenues than for the development of the people's resources. Famine, scarcity, plague and pestilence had become permanent factors in rural life in India. He suggested that the railway allotment be reduced to £10 million and suitable grants should be made for irrigation which would greatly add to the resources of the people and large grants should also be made for sanitation and education. He concluded by urging (a) fiscal autonomy for India, (b) a sum of fifteen crores out of the fifty crores of the gold standard reserve held in England should be withdrawn for industrial purposes, to large exports of goods should be stepped, and (c) establishment of a High Court and a University at Nagpur.

Mr. S. N. Banerjee.

Mr. Surendranath Banerjee endorsed the statement that it was a people's budget. It represented the verdict of the educated community upon the budget. For a Finance Minister and Government to remove at a time of distress and strain the taxation which was pressing upon a section of the community was a financial achievement which would appeal to popular imagination and would be received with gratitude by the people, while there were those who had been making enormous profits out of the war and whom it was now proposed to tax. There was no class of population more hard hit than the great middle class in receipt of fixed and moderate salaries. To them the raising of the minimum of taxable income would be a welcome and appreciable relief. He hoped that no future Finance Minister would find it necessary to disturb the beneficent reform. That the reform should have been carried out at a time when the Government was confronted with a serious financial difficulty was an evidence of the firm determination of the Government that it should be a permanent feature of their financial arrangements. He maintained that the rise in the price of cloth as well as other necessities of life was due to some extent to the tactics of speculation, which he characterized as ungratifying. The problem of dealing with speculators with a view to the protection of the poor was one of the greatest for the consideration of the Government. They could only state the problem and the solution must be left to the Government. The Military expenditure came to over 41 millions, out of the revenue of 85 millions. They had just emerged from the great war and enormous war expenditure and a national safety of India must be secured and no patriotic Indian would grudge the expenditure needed to meet the military requirements of the situation. But there must be an equitable adjustment of expenditure between England and India on the basis of financial justice to India. The Government of India had always pledged for Indian interests in this connection and they were confident the Government would continue to do so. Above all, in view of great domestic developments which awaited them in the near future and for which money would be needed, he appealed for a reduction in the military expenditure at the earliest possible opportunity. Mr. Banerjee asked for further

information about the extra charge of two millions as bonus for British officers. Continuing he complained that the unanimous decision of the Delhi war Conference for increasing the pay of Indian soldiers had not been given effect to although in conformity with the spirit of the decision a gratuity of six months' pay and other concessions had been made. While gratefully acknowledging that something had been done, he said there was ample room for further action, and spoke enthusiastically of the splendid services of Indian soldiers. Referring to the pressing need of replacing the Territorial garrisons in India, Mr. Banerjee said the best and most desirable course would be to substitute Indian battalions for Territorials. That if maintained would give universal satisfaction, be a relief to their finances and have a way for Indian territorial army. He appealed to the Commander-in-Chief, whose sympathy for India was well known, to continue the Bengal Battalion. Bengal would view with the keenest disappointment and regret the disbandment or any substantial reduction of this battalion. The Government talked of anarchism and revolution. If they found employment for adventurous spirits in military positions they would have taken a long step towards the creation of that spirit of satisfaction and contentment among the most impressionable section of the community which would prove the strongest and effective antidote to the anarchical and revolutionary movement. He had no desire to undervalue the utility of the railway expenditure. Mr. Banerjee asked if more than one-fourth of the revenue should be assigned to railway development when there were other urgent problems of sanitation and education to be solved. The latter had been starved during the past four years. The speaker criticized at length the Government attitude towards the sanitary problem and recommended transfer of two million from railways to sanitation. He said for the highest ends of national progress and for the advent of a new era about which they were all anxious, education was the one indispensable condition. He earnestly pleaded for the transfer of another 2.3 million from railways to education. Mr. Banerjee trusted his appeal would not have been in vain.

RAJ SITHANATH ROY.

Raj Sitanath Roy thanked the Finance Member for his lucid statement and called the Budget one of the surprises and disappointments in which the disappointments overshadowed the surprises. High hopes had been entertained that after the war large sums would be available for the spread of education, improvement of sanitation and establishment of industries. It was disappointing that the Government had not signalled the victorious termination of the war with the inauguration of a more liberal policy in the matters. The statement was one for a period of war as also for a period of peace with reconstruction looming large in the horizon. He advocated the formation of a reconstruction board. He referred to the grant for railways, which exceeded Lord Inchcape's bold estimate by about 12 millions. He welcomed the allotment for renewals, but was so enthusiastic over the large sums allotted to the capital programme. He also spoke of the reorganization of transport arrangements, suggesting a periodical enquiry into the whole system, including the Railway Board. Next he referred to the expenditure on the Army estimated at 41 millions against an average of £26 millions. He said the increase was substantial for a poor country like India, a vast peasant Empire, where comparative prosperity depended on the caprice of the climate, and recommended an enquiry in the light of the Mesopotamia Commission Report, saying that while the country would not grudge legitimate expenditure on the Army, that expenditure should be commensurate with its fiscal capacity. He spoke of the increase of expenditure in the Civil departments and failed to see where the economy came in. In conclusion he thanked the Finance Member for the relief afforded to assessors by raising the taxable minimum for the income tax.

The Maharaja of Kasimbazar.

The Maharaja of Kasimbazar said that Sir James Meston's first financial statement was a great surprise and a riddle. He had to deal with very large military commitments and face the legacies of a long and arduous war. He was not afraid to raise money and was not nervous in spending it judiciously. While he preached the wisdom of the gospel of retrenchment and economy, he often cast his doubts to the winds and took the fundamental principles of economics upside down. This was a novel economic drama and an unusual fiscal theory. He was sorry Sir James had not raised the revenue from opium which was being grown in China, and regretted that Sir James' courage had failed in a signal way in the matter. The result was the imposition of the excess profits duty, which fell on the capable shoulders of the well-to-do. He protested against the military allotment being fixed at £41 millions and suggested that more commissions should be given to Indians and the pay of Indian sepoy should be increased. He was not a man to jib at railway expenditure and considered it to be the only item of public expenditure which benefited both the State and the people. He advocated nationalization of the railways. He regretted that no bold step had been taken for the proper development of national intelligence and energy power. It was to him a riddle that while Sir James stunted money for education, sanitation and industries he gave away £2 millions to the British troops as war bonus. In conclusion he drew the attention of the Government to the abnormal rise of prices which had hit the people very, very hard.

Mr. Chanda.

Mr. Chanda said that Sir James entered on his new official career with the blessing of several thousands of people with moderate and fixed incomes, who had been relieved of the liability for income tax. Apart from this pleasant aspect of the budget he confessed to a feeling of disappointment. The cuts and savings feature which painfully oppressed him was the colossal growth of expenditure, military and civil, which, from an economic point of view, must be regarded as wasteful. The claim for sanitation, medical help and education had been almost entirely ignored. He criticized the sanitation policy of the Government and said they should not grudge the money required and expressed disappointment at there being no mention of provision for industrial development made in the budget. No doubt the report of the Commission was receiving consideration. The war had come and was as good as gone, but India was still standing by and her markets were being captured by other people owing to their unpreparedness. They could cut a substantial sum from the railway and the military expenditure and provide for

industries, sanitation and primary education. Mr. Chanda pointed out that there was no reference to the acute distress prevailing in most part of the country, and said they would be grateful if some of the ambitious provisions in the budget were cut down and the money diverted for alleviating distress. Dealing with the increase in the military expenditure, he said they could not go on increasing it indefinitely without endangering the stability of the financial position of the country. He questioned the urgency of the work in connection with new Delhi and urged that the grant be cut down. In conclusion he submitted, in view of the frightful increase in the expenditure, their whole financial position would have to be looked into and systematically overhauled. This could only be done by an independent Commission and he urged that the matter should receive consideration. He also emphasized that desirability of letting non-official members have opportunities to know the real financial position and, if necessary, to form small committees.

Mr. Ironside.

Mr. W. A. Ironside said that the time at his disposal had not been sufficient to study the financial statement, and he consequently felt some diffidence in rising at all to make general criticisms on the main features of the budget. Opinions that had been expressed by some members this morning on the railway programme proposals had filled him, he assured them, with amazement. The whole tone of their criticism had been simply "cut down the efficiency of one department irrespective of the results to the community at large in order that some other departments may benefit." Now, he looked upon the railway programme as a vital necessity and he observed that it must be maintained at any cost. Some members had urged for expenditure on other very necessary projects such as education, medical relief and the like. He gave them his assurance and the assurance of the commercial community that there was nothing which they felt affected the future of the country to such an extent but they could do that efficiently by finding money in other directions. The proposal they had heard to-day proved that the financial future of the country was going to be one of stringency in all directions. They had heard appeals for increase of expenditure in one form or other, but apparently, except with the reduction of the vital chord of the economic future of the country, they had not heard one concrete suggestion about finding the wherewithal to meet this position. It seemed the members had very little idea of the necessities of railways in India. For four years they had been maintained with the greatest difficulty. "Carry on as best as you can," had been the rule. He assured the Hon. members that lack of sufficient transport in India had been the cause to a large extent of the lack of progress in the industrial sphere. He would leave aside European merchants, but he would remind them that they would scarcely remove in an ordinary year the average crop of the country. They had only to travel north, south, east and west to see at railway stations the hard-earned produce of the soil rotting waiting for transport which could not be provided? And who suffered? The people who, by the sweat of their brow, provided the produce but were prevented from getting a return. If he had to say anything on this item he would say that this provision had come as a disappointment. They had to make up four years' leeway. To make good that leeway he expected the Government would have to put three times as much as they did in pre-war times. It seemed to him that they had not sufficiently studied the interests of the people of the country. Had they sufficient transport in Bihar and Orissa at the present moment, we did not say it was through the fault of anyone, they could have employed men in very large numbers from famine stricken districts on a very remunerative pay and thus develop their industries. Also he hoped that future the Finance Member would bear in mind that the railways could not be starved. He did not think Sir James Meston would simply listen to the clamour from another department. Continuing Mr. Ironside said the money provided for railways was put in the capital account, and he presumed it would be borrowed at 5½ per cent. Speaking as a commercial man, he suggested that they ought to take that capital out of the revenue. Now the commercial community had borne their share, and it was for the other people to do something to cut down expenditure on railways. It meant they did not intend to give effect to the recommendations of the Industrial Commission and they simply wanted to carry one.

The Council adjourned till 2.15 P. M.

The Council reassembled after lunch, discussion was continued on the Financial Statement.

Mr. Patel.

Mr. Patel said that in his opinion the Budget was nothing if not unsatisfactory. He said this with full responsibility of an Additional Member. There were three pressing problems at present—poverty of the people, illiteracy, and high mortality. Very little had been done to combat these evils. He asked the Finance Member to enlighten him if the contribution of 45 millions towards war they had voted last session had been sanctioned by Parliament. They could not be too sure of that in view of the numerous protests that had gone forth against the contribution. He also wanted to know whether provision had been made in the present Budget for the increase of emoluments of medical and police services recently sanctioned by the Secretary of State. There was no mention of this in the Financial Statement. We would like to know in this connection whether the Council would be giving an opportunity to express its opinion on the subject.

Mr. Sarma.

Mr. Sarma thanked the Finance Member for affording relief to the middle-class taxpayer by the raising of the minimum limit of income tax and for the inauguration of a policy of active railway expenditure, but he emphasized that railway expansion should always be accompanied by irrigation activity. The main feature of the budget was that it was an orthodoxy service, and the army-railway budget. Dealing with the military expenditure, Mr. Sarma hoped it would soon come down to a normal level. If the League of Nations scheme was worth the paper on which it was written, he hoped to see a considerable reduction in the military expenditure. The speaker questioned the correctness of the theory that Indian commerce was protected by the Navy. In a exported raw produce and somebody else sent in the manufactured goods and ships were run Indian and so it could not be said that Indian commerce was protected by the navy. The Finance Member had treated the year as a transitional one and had avoided the obligations of both the old and reform regimes. Care was taken to limit the

military expenditure (at least within the limits of land revenue, and to provide even to some limited extent out of the Imperial share for education and sanitation. Under the new reform proposals, universally approved in principle and broad outline, provincial revenue would have been improved by 201 lakhs on the Budget figure of 1917-18 and the growth in land revenue, court fees, judicial and excise, minus income tax, would have been their own, the total amounting in all approximately to 375 lakhs. It was now observed in the Imperial expenditure. The true Imperial surplus had been ignored, and it would have been much larger than a normal military expenditure. The demobilisation and the capital railway expenditure had been met from revenue. The speaker, continuing, said that the provision for unconsidered and unapproved heads under head "Miscellaneous" led to extravagance and prevented the need for future consultation and approval. He, therefore, asked that the supplementary budget system should be resorted to. Mr. Sarma pointed out that the Treasury Bill system was liable to grave abuse unless immediate legislative control was provided for. The omission to provide for the sinking fund for the hundred million contribution for which special provision was made in taxation. The act was a grave departure from correct methods. Whatever might have been the need for such an omission, he next pleaded that the centre of Indian finance must be Delhi. The future obligations should be discharged only in India even assuming the possibility of friction and inconvenience in the initial stages. Stores and supplies should be deliverable and payable in India. Trade returns testified to the large excess of exports over imports, and there was no need for the location of the gold standard reserve in London. Proceeding Mr. Sarma suggested that the silver needed for currency should be purchased in India. They were moving further away from a gold currency and possibly the gold standard, and they would have to accept the recommendations of the British Currency Commission. They had expanded the currency based on British credit and the problem of expanding Indian credit based on India's resources must be thought out. Mr. Sarma asked for the nationalisation of ships and suggested a national insurance scheme. Speaking for Madras, he complained of the excessively high prices of rice and wheat.

Sardar Sundar Singh.

The Hon'ble Sardar Sundar Singh said they must not criticise too harshly the military expenditure as development in other directions depended on the safety and security in the country. He said that Sir James Meeson had not been unmindful of the needs of sanitation, education and agriculture, and he thanked the Government for the grant of three lakhs to the Khalsa College. He congratulated the Finance Minister on the skilful handling of the finances of the country.

Sir James Meeson then replied to the discussion.

The Council adjourned till to-morrow.

Sir Godfrey Fell.

Sir Godfrey Fell spoke on military expenditure and said that as Mr. Surendranath Banerjee had put it the conditions were not yet normal, and the Hon'ble Member had given utterance to a sentiment which he felt sure would find echo everywhere, namely that no educated Indian would grudge military expenditure on the safety of India or on the safety of the Empire with which the interests of India were so largely bound. Mr. Banerjee had, however, called attention to certain features in the expenditure and had asked for details particularly with regard to the bonus to all British rank. With regard to that he pointed out that in all matters relating to the emoluments of British soldiers they followed the system adopted at home, but no appreciation of the real significance of the bonus it was necessary to see what His Majesty's Government did at the signing of Armistice. At that time almost whole of the manhood of the British Empire was in arms and his Majesty's Government found itself confronted with this problem, first how to obtain an army sufficient to maintain its strength during the troublous period before peace would be signed and secondly the question of demobilisation. There was a natural desire on the part of a large number of men who were not soldiers to return to their ordinary pursuits. They felt that the industrial wages were very high and that if they did not return at once others would get their places. Consequently His Majesty's Government decided to select certain number of men to fill the active ranks of the army during that period, and they held that to these men some compensation was due for denial to them of the opportunity of returning to their ordinary pursuits. Consequently it was decided to grant them a war bonus. That bonus was granted to all armies of occupation and garrisons in India. The problem here was different from that in the United Kingdom. In India men of the garrison had been here for four years, and would go home shortly, but owing to shipping difficulties it would not be possible to send all at once and such as would not be able to go before summer would be treated as in garrison in India, and would obtain full bonus from the first February 1919. Continuing Sir Godfrey referred to the plea of Mr. Banerjee on behalf of the Indian soldiers and he sketched at some length the improvements effected in the conditions of the Indian Army since the outbreak of war. He particularly referred to the raising of their pay and revision of pension grant of batta grant of five rations, the last item alone costing 60 lakhs at the time of granting, and at present more. He also pointed out the war bonus given to the Indian sepoys, and said that it was given to him long before it was thought of for the British soldier. He further announced that at present the Government were considering a scheme of batta allowance which when sanctioned, would cost them one and half million pounds. He also pointed out that the difficulty now was that the Indian sepoy being as well off than he was ever before was naturally most reluctant to leave the army. He assured the council that the Government were not unmindful of the welfare of the Indian sepoy.

Sir Dinshaw Wacha.

Sir Dinshaw Wacha said that Budget was a transitional of the budget. In this council and outside some had blessed it and some had cursed it. Those who understood better would bless it and he was one of those who would bless it twice. It was only ignorant critics who cursed it. He did not blame them for they were not well informed. He cordially associated himself with most of what had fallen from his esteemed and worthy old friend Mr. Surendranath Banerjee. His criticisms were indeed very sound. During the debate they found the railways and military expenditure had criticised most. He (speaker) had been student of military expenditure for the last fifty years and

there had been a stern critic of military expenditure than himself. So he supposed that none would accuse him that Mr. Wacha was standing up this time for military expenditure. He did admit that at the present moment military expenditure had gone very high, but they had to take into consideration the extraordinary times they were passing through. He would congratulate himself if the Finance Minister were able to reduce military expenditure by many millions next year. They had to consider what was going on. They had to consider the Government of India's obligation to repel external aggression that might take place and to keep India quiet. He asked these gentlemen who had criticised the expenditure to consider what might happen if the enemy were at the gates of Peshawar or Kashmir. Many more millions would then be required. Where were they to come from. Their first duty was security from external aggression, and preservation of internal law and order. And so long as they were incurring reasonable expenditure on this he for one would not oppose it. Now what was this large military expenditure due to? In the first place the army had increased. It might go down next year or the third year, but it was larger than last year. Then there was another thing. The Government had to import all sorts of munitions of war which they could not manufacture in India. Even there were high prices of freight to be paid in importing these munitions. Then there was food for soldiers. Everybody in the Council was complaining of rise in prices of foodstuffs. Surely the Government had to buy food and they would have to pay the same rates. If these details were supplied to the Hon'ble Members they would see that the expenditure was not so extravagant as some of them supposed it to be. Sir Dinshaw Wacha then alluded to Sir Godfrey Fell's speech and said it ought to satisfy every Indian critic that the Government were doing all it could to improve the condition of the Indian army. Turning to the head railways Sir Dinshaw said that this was another subject to which he had paid great attention for the last fifty years, and had written a series of articles which he had issued in pamphlet form in 1909. At that time he had said that railways were being built at breathless pace, and he was one of those who clamoured that more attention should be bestowed on irrigation. He was glad to say that since then almost all great works of irrigation had been completed, and other large works were projected. These could not make great progress as he understood there was dearth of water works engineers. Apart from that he must admit that they were getting on very smoothly. Coming back to railways he observed that though he had been one of the greatest opponents, at the present moment he was convinced that the expenditure that was going to be incurred was absolutely necessary considering enormous depreciation of railway stock. He asked them to consider the enormous transportation of railway material to Mesopotamia. He thought that by doing that India had helped a great deal in bringing that success. In this connection he also pointed out that it was their good fortune that they had the Tata Iron Works which supplied rails to them in a way. The great Tatas were really helping the Government and the people. Then he asked them to consider the high prices of materials and he was of opinion that prices would not go down for at least three years to come. He believed that if the railway board would put all estimates of how expenditure was made before every member would be satisfied that amount was actually required. They must remember that they must put railways in such position that they could carry food in a cheaper way. It was for cheapening food that this expenditure was required. Sir Dinshaw then referred to the charge of hoarding. He said anybody who looked at trade returns of the last four years would see India had a balance of 400 crores. Where had it come from? He defended hoarding by saying that when peace would be signed silver and gold would be required by every Government and people had now become wiser and it was for this purpose that hoarding had been going on. Continuing Sir Dinshaw said that a good deal had been talked of sanitation and education, but had the Hon'ble Members looked at the figures and compared them with what they had last year? While the military expenditure had increased by 41 per cent expenditure for education had been increased by 44 per cent and that for sanitation by 57 per cent, and that in a time of stringency. From this he was quite sure that in normal times they could get three or four times that increase. In this connection he referred to the housing problem and said that in Bombay 80 per cent of the population were living in one room tenements. All this could be greatly minimised if the state did its duty but at the same time the public had to do theirs and if the mill owners and other captains of industry paid more attention to this problem, and solved it the appalling mortality would go down a great deal. He thought that increases were very good, and in conclusion he congratulated Sir James Meeson on his illuminating budget which he for one blessed.

Mr. H. F. Howard.

Mr. H. F. Howard said that he had been asked by Sir James Meeson to say a few words, but he had a grievance against his old friend Sir Dinshaw Wacha who had taken out of his mouth all that he was going to say. With regard to the Railway expenditure, however, he pointed out the remunerative character of the railways. For years Railways had been the backbone of their revenue system bringing to them large sums. Indeed last year their profit was 9.9 millions this year they expected it to be 11 millions and next year they expected to get more than seven millions. Those who asked them to withhold expenditure on railways were absolutely ignorant of the position and were wanting to kill a goose that was giving golden eggs. He also pointed out that for famine relief works and industrial development they could do nothing satisfactory unless their railways were in proper working order. Replying to the criticism that the Government had done very little by way of famine relief he said that in the current year the Government had granted remissions in revenue to the extent of 49 lakhs, suspensions of revenue to extent of 256 lakhs, and had incurred direct famine expenditure to the extent of 81 lakhs. For next year they had provided for remission and suspension of revenue 65 and 166 lakhs respectively and over direct famine expenditure 172 lakhs.

Sir James Meeson.

Sir James Meeson in winding up the debate said that the long and interesting discussion which they had covered such large range of topics that it was quite impossible to deal adequately with them in the short time at their disposal. He therefore proposed to allude to certain general propositions which had been emphasised

in the course of the discussion, but before he did so he wished to express his thanks to the various Hon'ble Members who had been good enough to say pleasant things about the budget and himself personally. It had been a great pleasure to him to be back in this council. He was one of the members of the first council that sat in Calcutta under Morley Minto reform scheme when the leadership of the opposition was in the capable hands of the late Mr. Gokhale, and it was a great pleasure to him to be back in this council at a time when further reforms were going to be introduced and more responsibility was going to be given to them. A dominant feature of the debate had been the old story that the Government was bestowing too much attention on the material progress of India and was doing too little for the moral, social, industrial and educational development. The story was one of which he would await the verdict of history. That verdict of history none of them were afraid of. They had made a mistake in leaving it to the people to work out their moral and social progress, but they honestly believed that their first attempt ought to be to make the people more contented and more prosperous. Referring to the criticism of the Maharaja of Coimbatore that he knew nothing about Indian villagers, he said he had not lived in this country and worked in this country for 33 years with his eyes shut and during that period he had witnessed considerable advance in the contentment, prosperity and comfort of men in this country. On this point too he was not afraid of the verdict of history. They were now starting a new chapter. New powers and new responsibilities were going to be given to representatives of the people under the scheme which he trusted would materialise shortly. That would give the representatives of the people a stimulus to take larger part in co-operation with them (Government) in the important task of governing the country. He then thanked the two veterans in the Council Mr. Banerjee and Sir Dinshaw Wacha for their observations and proceeded to deal with the comments in connection with Mr. Banerjee's earnest and eloquent plea in the cause of education and sanitation, he assured the Hon'ble Members that the members of the Government did not need to be converted in this matter and observed that there was none among them who did not recognise the paramount importance of generous and forceful progress in education and sanitation. In this connection he remarked that he should like to see a great national movement with national funds for education, and he was not without hope that such national movement would see something further in cause of public health, if they would be first fruits of desire for responsible Government. Coming to the figures he said he was not sure that his critics had treated him quite fairly. The attack delivered to-day was upon large sums given for expansion of railways. Mr. Kharade had described railways as luxury and other as a great nuisance, but Mr. Ironside, Mr. Howard and Sir Dinshaw Wacha had taken up cudgels on behalf of railways which left very little for him to say. He reminded them that for the last four years they had devoted practically nothing and they had to divide that sum over four years of past neglect. If that were done he was inclined to think that real rise would be something quite negligible. Coming to other heads he said if the Hon'ble Members refrained from flights of fancy and persuaded themselves to look twice into the figures and dive deep into them as Mr. Banerjee and Sir Dinshaw Wacha had done, they would find that provision for education for the next year was 730 lakhs as against 533 for current year, and that for sanitation 143 lakhs against 193, an increase of forty per cent. Similarly he would ask members to look sufficiently into the report of the Industrial Commission. In next year's budget they would find provision for amounts which Sir Thomas Holland would require, and he would say that even before the year was out if Sir Thomas required money for the benefit of industries he would not have difficulty in getting it. He then turned to what he called miscellaneous fallacies. The Maharaja of Coimbatore had said poor India was being saddled with military expenditure in Mesopotamia and East Africa. He regretted the Maharaja was illadvised in matter. In actual practice the whole cost of these operations was borne from British treasury, and only a part India had taken in the form of donations offered last year. He was sure that the Maharaja did not wish to see those donations withdrawn, nor was the Maharaja ashamed of them. He knew the Maharaja too well and he knew his patriotism was not of such an order. With regard to irrigation he said that they had given every rupee that was asked for. On the question of hoarding he wished to know where the 1200 millions of silver rupees coined had gone to. In conclusion Sir James said in reply to Mr. Patel's query that the Parliament owing to its various preoccupations had not yet before them the subject of gift of 45 millions and had not consequently not sanctioned it, but he had no doubt that the gift would be accepted in the same spirit in which it was offered. This was a period of transition. Nothing sensational, nothing generous was possible, but to the hopes and aspirations of a people the Government of India fully subscribed. The Council adjourned till to-morrow.

Sir Thomas Holland replying to Mr. B. N. Sarma's question regarding liquor and drug shops said that figures are not available to show the number of villages and towns in which shops were opened for the first time, but altogether 251 new liquor shops and 76 new drug shops were opened during the year 1917-18. In many cases however the opening of a new shop merely means a change of location. The Hon'ble Member would probably also like to know that 1694 liquor shops and 193 drug shops were closed during the same period.

H. E. the Commander-in-Chief at to-day's meeting of the Council replying to Sir Esaulbhoy Currimbhoy's question regarding aerial mail service between India and the United Kingdom said:—The Government of India are not in a position to make any statement on the subject. The matter is being discussed with the various departments concerned in India and I hope to be able to answer the Hon'ble Member's enquiry at a later date.

H. E. the Commander-in-Chief replying to Mr. Surendranath Banerjee's question regarding the Medical Services Committee said:—A statement showing the composition of the Medical Services Committee is laid on the table. The Committee has been appointed to examine and report on the reorganisation of the medical services in India, both civil and military. The Secretary of State has recently asked the Government of India to examine the question of the future organisation of the medical services in India to provide for military requirements. This necessitates a detailed and complete examination of the system by which the medical needs of

India are to be met in future. As the case called for an early settlement it was decided to refer the subject to a Committee representing the various interests involved. The Committee is dealing only with the future organization of the Government medical services.

UN-CORRECTED.

Composition of the Medical Services Committee:—
President—Sir Verney Lovett.

Members:—Major General G. Craig, Deputy Director of Medical Services, 8th (Lucknow) Division. Major General P. Hahir, Deputy Director of Medical Services, Northern Command. Major General H. Hordley, Deputy Director of Medical Services, 4th (Quetta) Division. The Hon'ble Major General G. Giffard, Surgeon General, with the Government of Madras, Mr. S. R. Hignell, Deputy Secretary, Home Department. Lieutenant Col. A. Sharp, Additional Deputy Secretary Army Department. Lt. Col. G. B. A. Rind, Assistant Adjutant General, Adjutant General's Branch, Army Headquarters.

Secretary:—Major A. A. Meneght, Deputy Assistant Director of Medical Services, Medical Branch, Army Headquarters.

In order to provide for the representation of Indian opinion Col. E. E. Banatvala, Inspector General of Civil Hospitals and Prisons, Assam, Lieutenant Col. Bhola Nath and Sir T. B. Neriman Kt., a private practitioner of Bombay, will be co-opted for duty on the Committee.

Sir C. Sankaran Nair replying to Mr. Kamini Kumar Chaudas question regarding expenditure on Secondary schools said:—The educational statistics are compiled for the financial not the calendar year. The total expenditure for all sources on secondary education during the financial year 1917-18 amounted to Rs. 3,38,68,073 to which provincial revenues contributed Rs. 84,11,399 or 24.9 per cent.

Sir Claude Hill replying to Mr. W. A. Ironsides question regarding report of the Indian Industrial Commission, paragraph 239 said (a) The land acquisition Act is administered by Local Governments who are there empowered to decide in each case whether the land can be compulsorily acquired. It is believed that the local Government not infrequently acquiesced land for the purposes stated. The local Government will doubtless consider the recommendation in paragraph 239 of the Industrial Commission Report. (b) The Government are aware that industrial organisations in Bengal and elsewhere have adopted some and are considering further schemes for the amelioration of the conditions of their work people. If they find that these schemes necessitate the acquisition of land they will apply to local Governments.

Sir William Vincent replying to Maharaja Sir Manindra Chandra Nandis question redivision of services into Imperial and Provincial branches said:—It is presumed that the Hon'ble Member is referring to Paragraph 26 of the Report of the public Services Commission. Speaking generally the Government of India are disposed to agree with the principles there laid down, but they have not yet addressed the Secretary of State.

Sir Thomas Holland replying to Maharaja Sir Manindra Chandra Nandis question re-establishment of a country technological institute in India said:—The Government of India are not yet prepared to proceed with this question till they have received and considered the view of Local Governments on the recommendations made by the Industrial Commission in higher technical education.

The Hon'ble Sir William Vincent replying to Raja Rajendra Narayan Bhanja Doss question re-constitution of a sub-province of Orissa said:—The Hon'ble Member came to have misunderstood the recommendation in Paragraph 246 of the Report which is that the possibility of constituting Orissa as a separate sub-province should be considered by the Local Government after the introduction of the reforms. The Government of India have advised the Local Government that this question should not be considered until the reformed provincial Government has been constituted.

Sir Claude Hill replying to the Hon'ble Mir Asad Ali Khan Bahadur's question re rice in the Madras Presidency said:—I lay on the table statements showing (1) the quantity of rice exported from and imported into the Madras Presidency during the ten years ending 1917-1918; and (2) the average under rice in that Presidency during the same period. Regarding the quantity of rice held in stock in the Madras Presidency the Hon'ble Member is referred to the reply given at the Council meeting on the 6th February to the question asked by the Hon'ble Rai Bahadur B. D. Spukul regarding the grain crises of India generally in which it was explained that the estimates of stocks furnished by the Local Governments were too unreliable to justify any confident opinion being based upon them as to the sufficiency or otherwise of grain supply of any particular province.

R. E. the Commander-in-Chief replying to Rai Sita Nath Ray Bahadur's question re sale of steamers and crafts in Mesopotamia said:—It was not possible at present to reply specifically to the Hon'ble Members questions. These vessels are the property of the War Office and I am in communication with them in regard to their disposal. In the meantime an officer of the Quarter Master General's branch has been despatched to Mesopotamia to inspect and catalogue the various crafts.

Throne of Afghanistan.

Accession of Amanulla Khan.

LONDON, March 3.

The following statement with regard to the accession of Amanulla Khan to the throne of Afghanistan is made by the Secretary for India:—Nasrulla Khan the late Amir's brother was proclaimed Amir with the consent of Jallalabad notables, Inayatulla Khan, the eldest son of the late Amir, waiving his claim in his uncle's favour. Nasrulla's succession, however, was not recognised at Kabul, where Amanulla Khan, the late Amir's third son, declared himself Amir and assumed the reins of Government. Nasrulla Khan made his submission.

Reference in the Lords.

LONDON, February 27.

In the House of Lords, Lord Lamington asking for particulars regarding the murder of the Amir referred to the loss Great Britain had sustained by the death of a trusted Ally. Lord Curzon in the course of his reply, said that the late Amir was a loyal friend to Great Britain. He was

a genial and an affable man imbued with western ideas and he remained a true and loyal adherent to British connection despite German temptations. It was a tragedy and a great misfortune that he had been killed, but it would have been a greater misfortune if he had been killed earlier in the war.

Telegraph Censorship.

Question of Abolition.

LONDON, February 28.

In the House of Commons, Mr. Churchill stated that the Government was very desirous of abolishing censorship of commercial and other telegrams as soon as possible, but it was essential that it should be maintained at present. The serious delay in the delivery of telegrams did not arise from censorship, but from congestion of traffic and other causes independent of censorship. Telegrams between India and South America were equally subject to censorship, whether they went "via" London or "via" United States.

British in S. Persia.

General Sykes' Operations.

LONDON, February 27.

Commenting on the narrative of the operations of General Sir Percy Sykes' force in South Persia, which it is publishing, the "Times" says that Sir Percy Sykes and British officers and non-Commissioned officers under him deserve the greatest credit for their lonely struggle against serious difficulties and constant lack of supplies. They also deserve the goodwill of Persia for they have broken the power of robber bands, which so long ravaged the southern provinces. Though they have fulfilled their task, the larger problems of Persia remain as difficult as ever.

Persia's Claims.

Referring to the Persian delegation now in Paris awaiting a hearing by the Peace Conference, the "Times" points out that it made a mistake of preferring the exaggerated claims which cannot now be entertained. Persia's claims to the guardianship of Shiah and Holy cities of Mesopotamia, including Samarra, is, says the "Times," especially inadmissible and superfluous, because the Persian ecclesiastical authorities in Kermela and Nejed already protect the interests of Persian pilgrims, and are maintained by the funds of the Oudh bequest administered by the Government of India. Persia, continues the "Times," must first prove the ability to protect her own territories before seeking to assume guardianships beyond her borders. Persia's claim for reparation for damage done by foreign troops may be on a different footing, but we have yet to learn how much damage was wrought by her own rebellious tribesmen. The British policy aims, and always has aimed, at maintenance of an independent Persia, but the Persian Government may require assistance during the period of rehabilitation. Persia's chief need is for better communications, and the remarkable progress of her roads during the last ten years shows that at present she had better depend on motor transport than costly railways.

Imperial Forces in Persia.

In the House of Lords, replying to Lord Curzon, Lord Curzon said a despatch was received and circulated dealing with the operations of Imperial forces in South Persia, which were only just finished. If, indeed, they were even now ended, Lord Curzon said, he was under the impression that despatches had arrived from India. Lord Curzon replied that he was not aware of it. There was no desire to keep troops in South-Persia a moment longer than necessary.

Torture Case Appeal.

ALLAHABAD, March 7.

At the Allahabad High Court Sir George Knox disposed of the appeal preferred by C. N. MacLaren, a Lieut in the I. A. R. O., against the order of the District Magistrate of Jubbulpore, who convicted him for having tortured his servants and sentenced him to the six months' rigorous imprisonment. The story of the prosecution was as follows:—Lieutenant MacLaren engaged two servants and on the same evening, it was alleged, currency notes of the value of Rs. 120 were found missing from the bag of his wife. The two servants were suspected and the police, on being informed, took them to the thana. The accused went to the thana and asked the police officer to send the servants to him. Accordingly they were sent for and taken to the hotel where the accused was living. Sometime after dinner the accused questioned them about the theft, but they denied all knowledge of this. It was stated that the accused tied their hands and put them into a cart. He also took a "Sigri" (stove), some charcoal and two mosquito rods and took the servants to a place near the Golf course, where after binding their feet and gagging them he lighted the stove and made the rods red hot. He then branded the two men on the soles of their feet and on their ears. They were then allowed to go home. Sir George Knox said as the offence had been described to his Lordship, it looked more like the act of some person more or less devoid of sanity, but no suggestion had been made to his Lordship that the accused was in any way suffering from mental derangement. Looking at the extreme gravity of the offence his Lordship found himself unable to interfere with the sentence and dismissed the appeal.

Passive Resistance Movement.

Inaugurated in Delhi.

BOMBAY, March 8.

Satyagraha Sabha of Bombay has been informed that the passive resistance movement was inaugurated in Delhi at a public meeting at which Mr. Gandhi was present. Mr. Kelkar has telegraphed from Poona friends support principles of passive resistance, reserving liberty to settle details. In Bombay Satyagraha Sabha is sending its members to lecture on the movement mufushil centres. Mr. Jama das Dwanaaka das and Mr. Mehta are proceeding to Bulsar and Mr. Sarojini Naidu will lecture at Surat upto Friday evening 293 signatories of the von were recorded.

The Punjab Council.

Interpellations.

LAHORE, March 7.

A meeting of the Punjab Legislative Council was held this morning, the Lieutenant-Governor presiding. In reply to a question by Rai Bahadur Ramasaran Das, regarding the purchase of wheat by the Government, Mr. Townshead said: The total purchases amounted only to 16,600 tons approximately, of which 14,800 tons were for military purposes and 1,800 tons for cheap grain shops. In reply to another question by the same member regarding the pay of the clerical staff in Government departments, Mr. French said the sanction of the Secretary of State had been just received to the revision of pay and prospects of the clerical establishments of district offices in the Punjab at an estimated annual cost of over Rs. 1,63,000. The discontent among the clerical staff was due to the exceptional and temporary circumstances which the Government had taken steps to meet by grant of war and grain allowance. The Government did not propose to issue general orders raising the initial pay of clerks. Each case must be treated on its merits. Cases in certain offices had been taken up already and in some other offices the question was under consideration.

Financial Statement.

Mr. Lumsden then presented the amended draft of the Financial Statement of the Government of the Punjab for 1919-20. The opening balance is Rs. 2,23,35,000, and the total provincial revenue and receipts are estimated during the year to amount to Rs. 58,85,000 making a total of Rs. 8,11,85,000. The total expenditure is estimated at Rs. 6,02,28,000, leaving a closing balance of Rs. 2,09,57,000. The loss in the receipts on account of exemption of incomes below Rs. 2,000 from the assessment of income tax is estimated at Rs. 4,30,000, but an assignment of an equivalent amount will be made by the Government of India in the accounts of 1919-20. Explanatory statements were made by the official members in charge of their respective departments.

The Council adjourned to the 13th instant.

సా ని క వార్త లు

దశి. నాచంద్ యీ బ్రహ్మసమాజము:—ఈ నెల

9 లేకి ఆదివారము సాయం కాలము 6 గంటలకు 97 అక్షా శిశివీధిలో జేసేద్రముక్తి బి. ఏ. గారు అంగధావయము ప్రార్థనలపై, "శివీయరాక్షసములు" అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించురు.

నిమ్మ జాత్యుద్ధారక సంఘము:—ఈ సంఘము

పక్షమున చింతిల్ పు వోలేనన్ద 9 లేకి ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు "చంద్రహాసం" గూర్చి స్వామి బ్రహ్మ నంద, జయనాథముగా ధ్వజస్థపించురు.

సంగీత సభ:—ఈనగరీక్కెడిలోని యాసభవారి

యాభవాస్థమున 9 లేకి ఆదివారము సాయం కాలము 4 గంటలకు, 1, వెంకటాచలం కెట్టి శిశివీధిలో శ్రీమతి సరస్వతి బాయి గారు నంద నామ చక్రము గూర్చి వాదనా కాలక్షేపముగా వచించురు.

మరణము:—య. రా. శ్రీ వల్లి నరసింహరావు

వామదగరి వమారై శ్రీమతి సీతానాంధమ్మగారు స్వస్థ స్తుతినామి తెలుపుటకు నిరతియవ్వము. వామదగరి కిని సీతానాంధమ్మగారి కుటుంబమునకు మానానభూతిని తెలుపుచున్నాము.

భీమవరములోని స్వ. వ. భట్టారక భండారము

యొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవము ఈనెల 14 లేకి సాయం కాలము 8 గంటలకు వార్షికోత్సవము జరుపుచును. ఆదిన మాననే హర్షించియు, స్వేచ్ఛలు ఎగ్గివూర్చియు ఇంజనీరు సి. బి. కన్నెలుగారితో జేయుచును.

అమృతాంజనము

నక్కని దబ్బితో నహా నీసా 1-కి నెల 0-8-0

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము

వనమూలికలచే హిందూ దేశమును

తయారుచేయుటకు మంచిమందు

సువాసనగలిగియుండును.

విజయ లక్ష్మీకాళి కీసిని వాడుచున్నాడు

ప్రతిమంట సుందరగినిది.

అమృతాంజనము దీపో, మదరాసు,

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు</p> <p>కరోలా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ద్రవదాహము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి నునాయాసము గల అయ్యెలాగున గర్భకోధన గావించును.</p> <p>1 పాను, 1 పాను నీనాలు</p> <p>నీనా 1-కి వెల</p> <p>రు. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రీ జరు గారి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల వొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యములన గలుగు బాధలకును, అలవరకును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, వినుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>నీనా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తడినామే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. సదోధ లి త ము కాశ్యతము.</p> <p>ఈ సామ్యమునకై పెట్టె 1-కి</p> <p>రు. 2-0-0.</p>
--	--	--

W. E. SMITH & Co., Ltd డబ్లియు. ఇ. స్ట్రీట్ అండుకో.,
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
MADRAS. మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము 368

బెన్జెడికా ఫెరికేషన్ డా. పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

ఆరోగ్యకరమైన రక్తమునకు జనించు బాధ్యములకు కేరీటునువంటి మందు. దురుపులు, మచ్చలు, గండమాలలను శుభ్రము, (పాత నెవ్వలను అన్ని విధములన గలగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, శుభావస్థను మధ్యవర్తిని అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాలక్షయంభమును పోగొట్టిరక్తమును శుభ్రపరుచును. కీరారోగ్యమును గలగజేయును. 16 రోజుల క్రితంబుట 4 టాన్స్ బుడ్డిలో ఆహుచును.

పాపైరురు. — పి. డి. సావంత్,

44. పనసవాడి, నెం. 2 పొంబాయి

Proprietor : P. D. SAVANT,
Panawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

స్వదేశి కత్తులు

హోల్ గ్రాండు మంగలి కత్తులు	1-2-0
పేబిల్ కత్తులు	1-0-0
కార్కులుతీయునది, చాకు అన్ని కలసినది	
(ప్రయాణీకుల శక్తుడువయోగకరము)	1-8-0
డి. బ్లెయిరోగర్లు చాకులు	1-0-0
సింగిల్ బ్లెయిచాకులు	0-6-0
డెస్కు కత్తులు	0-4-0
సింగిల్ బ్లెయి చాకులు (చిల్లరమల్లరకములకు)	0-4-0

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
982 లిమిటెడ్,
కంజీవరం.

TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its early stages—don't commit such an error! Catarrh gives rise to many diseases such as—Bad Sight, Deafness, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza, etc. To effectively cure and Catarrhal disease you "must remove the Catarrh and that is what most remedies fail to do. The Actina Treatment gets right to the root of the trouble and the powerful vapour courses through even the minutest nerves and blood-vessels in direct contact with the affected membranes, removing the congestion, and restoring healthy circulation. Invest Rs. 25 8 (plus postage, etc.) in an Actina and save specialists, fees. Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing particulars of our Conditional Trial Offer and testimonials, sent free from Rai B. S. Bhandari, M. A., Bataia (India). (669)

ACTINA NATURAL TREATMENT. JUDGE BY RESULTS.

Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Dier's Principle of "Obstructive Hyperaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science.

The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, a sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15 (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet it may mean New Life to you. Address to ERECTRUS (A.P.) Sole Agency BATALA (India).

DR. BLER'S ERECTRUS.

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches
Materials Tools,
BHENDI BAZAAR,
POST No. 9,
BOMBAY.

881) ఉత్తరములు అంగభాషాలో వ్రాయవలెను.

స్పెన్సో ఆన గావి మి?
(SPLENOX)
చాని మిమి ఉపయోగించుచున్నా? కులేయా, జ్వర, దీర్ఘ, కలకలము మొదలైన వాటిని తప్పుక నమ్మకముగా తుడుచును. ప్రతిమందుల పాపులాను దోహతుడు.
20 అవున్సులబ్బి 1-కి రు. 3-0-0.
P. H. Cramer, Vepery, Madras
Sole Agent for South India.

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కాంపౌజింగ్"ను యుపయోగించవలయును. చాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కాంపౌజింగ్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

చానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్లకే వ్రాయవలయును.

6 గాలనులుగల రమ్మ 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్,
తలాలపెట్టె నెం 553 రు

389 మదరాసు

(పై కాంపౌజింగ్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము)

పాశ్యపు వేంకటాచల పనితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. **లక్ష్మీనిలాసరసము:**—లక్ష్మీనిలము, ప్లేగు రోగులకు, ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమునకు నిరోధకత యున్నది. ఒక యొక లక్ష్మీనిలాస రసముగల నీనా తిరుయెద్ద నం. 2 నీనా ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధావధము వేంకటాచల వారి కాను సంకోచముగ బల్కుగలదు. దీపజ్వరము, మాదరి వాల్చక జ్వరములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తప్పుక గుణముగను. నీనా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం. (594)
2. **క్రినివాస తెలం:**—ప్లేగు గడ్డకు, సంకుల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. నీనా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
3. **కైక్వాస రాసరం:**—దీనిని నేనించినప్పటినుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అజీర్ణ భేదులు గుణము కాగలదు. నీనా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
4. **బాలనుభోదము:**—బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యక మందు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణ భేది, కృత్రిమము, కడుపుబ్బియుండుట. ఆకలిలేవండుట. మొదలగునవి గుణములు. బిడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. నీనా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
5. **లోకామయనార కనూరిమ్మ:**—బిడ్డలకు మందు ముడిదినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణకారి. మందము, కడికము, దగ్గు, అజీర్ణము, కీర వారం, పార్శ్వవాయము, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగునవి సంకోచ రోగములను గుణముచేయును. (601)

280 మాత్రము గల నీనా 0-4-0
కపాల కర్మతో 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0

కలికావధముతో కూడ అనుపాసము తెలుగునకు పంపబడును.
శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.